

MAGAZÍN

PRAKTICKÉ LETNIČNÍ TEOLOGIE

VÝZVY PRO KÁZÁNÍ EVANGELIA V 21. STOLETÍ

Vydává: APOŠTOLSKÁ CÍRKEV ve spolupráci s nakladatelstvím Life Publishers International

OBSAH

VÝZVY PRO KÁZÁNÍ EVANGELIA V 21. STOLETÍ

1) Ivan Satyavrata CO JE NA JEŽÍŠI TAK VÝJIMEČNÉHO? (str. 4–7)

Jaký by křesťané měli zaujímat postoj vůči rozmanitým náboženským přesvědčením svého okolí ve společnosti, která je ve stále větší míře multináboženská a kulturně rozmanitá?

2) Paul Copan JE BŮH POUZE PSYCHOLOGICKOU BERLIČKOU PRO SLABÉ? (str. 8–11)

Proč bychom měli předpokládat, že ateismus je racionální, z psychologického hlediska správná a předem daná výchozí pozice, zatímco teismus je z psychologického hlediska nějakým způsobem vadný?

3) Joseph Cumming JE JEŽÍŠ KRISTUS SYN BOŽÍ? (str. 12–15)

S jakou teologickou doktrínou mají největší problém nevěřící lidé kolem tebe, když s nimi hovoříš o věcech křesťanské víry? S biblickým pojetím pekla? S neomylností Písma? Mnoho muslimů ve tvém okolí právě s těmito naukami mít problém nebude.

4) Martin Huňát BŮH K OBRAZU NAŠEMU (str. 16–17)

Nemusíme rušit církev a zakládat spolek prima křesťanských aktivit, které vedou prima křesťanské osobnosti, „hlavně, že to není církev – Bože chraň“.

5) Viktor Baláž NEJVĚTŠÍ PŘEKÁŽKY V KÁZÁNÍ EVANGELIA (str. 18–19)

Kázání evangelia bylo a je vždy spojeno s překážkami a duchovním bojem. Je to zpráva, která přináší život a vyvolává poplach v nepřátelském táboře.

6) Tomáš Hasmanda NÁŠ BOJ O EVANGELIUM (str. 20–21)

Evangelizace je životním stylem nejen každého křesťana, ale celé Ježíšovy církve. Nejedná se o nějakou specifickou činnost na náměstí, ale o aktivní postoj každého z nás.

7) Craig Keener EVANGELIUM PODLE JANA 3,16 (str. 22–24)

Pokud chceme plně pochopit význam tohoto verše, musíme se do něj zaposlouchat tak, jak jej slyšeli Janovi první posluchači - tedy v kontextu celého Janova evangelia.

8) Mark Wootton

KŘEST V DUCHU SVATÉM JE VYJÁDŘEN KONKRÉTNÍM PROJEVEM (str. 25–28)

V knize Skutků je pět případů, kdy lidé přijali Ducha svatého. Těchto pět událostí nám podává přesvědčivý důkaz o tom, že udělení Ducha svatého bylo zároveň doprovázeno mluvením v jazycích.

9) Marcia Lednicky SIROTEK, KTERÝ SE STAL KRÁLOVNOU (str. 29–31)

Mladá osiřelá dívka patřící k etnické národnostní menšině se stala královnou perské říše. Je to nepravděpodobné? Ano! Je to dokonce nemožné? Z hlediska lidské logiky a rozumu ano! U Boha je však možné všechno.

10) H. Maurice Lednicky CESTA K DUCHOVNÍ ZRALOSTI (str. 32–35)

Série Život v království | Část 6

Pokud jde o řád fyzického těla, vše začíná narozením a končí smrtí. Všichni se pohybujeme stejným směrem. Nikdo tento vzorec nedokáže zvrátit. Avšak pokud jde o Boží děti, zde je řád obrácený – my se pohybujeme od smrti k životu.

11) Isaac Smythia DVĚ HŘIVNY PROTI PĚTI (str. 36–37)

Osnova kázání | Text: Matouš 25,14-30

Lidé s pěti hřivnami jsou ti, kdo tvoří olympijské týmy, vyhrávají talentové soutěže a soutěže krásy a natáčejí platinové desky. Co ale Boží slovo říká těm, kdo mají hřivny dvě?

ÚVODNÍK

Drazí čtenáři,

právě máte před sebou třetí, pro letošek poslední číslo našeho Magazínu. Když jsme jej sestavovali, procházel jsem obě předchozí čísla a uvědomil si, jak se věci kolem nás mění s poměrně dramatickou rychlostí. V prvním (jarním) čísle jsem v úvodníku reflektoval některé geopolitické souvislosti. Tehdy se nás zde v evropském kontextu bezprostředně týkal konflikt na Ukrajině. Proto jsem ho uvedl na prvním místě. Sýrii jsem tehdy zmínil na místě druhém. Netrvalo dlouho a Ukrajinu i přesto, že tamní události dodnes úplně neutichly, vystřídala v centru pozornosti právě Sýrie, která, byť je geograficky vzdálenější, ovlivňuje v současnosti situaci (nejen) u nás ve středoevropském prostoru velmi bezprostředně. Tisíce lidí prchajících před tamním konfliktem se vydaly na pochod a nezastavily je ani hranice Evropské unie.

V této souvislosti je zajímavé si všimnout jedné věci, která souvisí s přípravou našeho časopisu. Podklady pro jednotlivá čísla Magazínu dostáváme od našich amerických partnerů vždy s náležitým předstihem. A právě na jaře, když nás zde ještě plně znepokojoval konflikt na Ukrajině, jsme obdrželi materiály pro toto podzimní číslo, které má název Výzvy pro kázání evangelia v 21. století. Zdá se, že naši kolegové tehdy měli prorocký vhled, protože pro nás připravili několik článků, které nám mohou v naší současné situaci pomoci. Dozvíte se, jak se orientovat ve společnosti, která se stává stále více etnicky i nábožensky rozmanitou. Uvidíte, jaké zásady je dobré dodržovat, když sdílíte evangelium s lidmi, jejichž náboženské pozadí je spojeno s islámem. A budete si moci uvědomit, jak správně chápat klíčový verš Janova evangelia, který vypovídá o Boží lásce k celému světu (Jan 3,16).

Události související se současnou uprchlickou vlnou však nepřinášejí jedinou výzvu pro kázání evangelia v tomto století. Proto jsme, jak už bývá zvykem, oslovili i české autory, aby se nad tématem čísla zamysleli z naší vlastní perspektivy. Dozvíte se, jak několik pastorů Apoštolské církve vnímá ty největší výzvy při zvěstování evangelia v naší české společnosti ze svého vlastního pohledu, a myslím si, že je to čtení více než zajímavé. A samozřejmě v dnešním čísle nezapomeneme ani na ty z Vás, kdo se těšíte na pravidelné série manželů Lednický, Marka Woottona a na závěrečnou osnovu kázání. Přeji příjemné podzimní čtení!

Radek Smetana

Redaktor české verze

CO JE NA JEŽÍŠI TAK VÝJIMEČNÉHO?

Reakce na výzvy náboženského pluralismu

Ivan Satyavrata

Po událostech z 11. září 2001 se náboženský konflikt stal charakteristickým rysem světa. Mnozí lidé však v dnešní době za skutečného nepřítele globálního míru a harmonie nepovažují terorismus jako takový či náboženské násilí, ale spíše náboženský fundamentalismus nebo totalitářství. Sloupkař deníku *New York Times* Thomas Friedman v článku „*Skutečná válka*“¹, publikovaném krátce po 11. září, upřímně vyjadřuje tento názor. Za události 11. září klade vinu výhradně tomu, co sám nazývá ideologií *náboženského totalitářství* - „světonázoru, že má víra musí svrchovaně vládnout a může být stvrzena a horlivě zastávána jen v případě, že všechny ostatní budou potlačeny.“ Všechna vyznání, která vycházejí z biblické tradice, judaismus, křesťanství a islám, řadí do této kategorie kvůli jejich přesvědčení, že mají exkluzivní pravdu.

Friedman je silným zastáncem ideologie pluralismu. Ta propaguje náboženskou různorodost a rovnocenný přístup k alternativním komunitám různých vyznání tak, aby lidé mohli zachovávat své náboženské přesvědčení a zároveň si nenárokovali exkluzivní pravdu. Poté, co na podporu svého názoru cituje rabína Davida Hartmana, se Friedman ptá: „*Mohou si islám, křesťanství a judaismus být jisty, že Bůh nemluví v pátek arabsky, v sobotu hebrejsky a v neděli latinsky a že s otevřenou náručí nevíta různé lidské bytosti, které k němu přistupují na základě svých vlastních dějin, svého vlastního jazyka a vlastního kulturního dědictví?*“

„*Je pro živou víru a náboženské přežití potřeba úzkoprsého fanatismu anebo můžeme zastávat vícejazyčný pohled na Boha - názor, že Bůh není vyčerpán existencí pouze jediné náboženské cesty?*“ Zde se jedná o klasickou pluralistickou strategii, jež se snaží stereotypně označovat náboženství, která si nárokují absolutní pravdu jako „*úzkoprsý fanatismus*“ a zlehčuje rozdíly mezi jednotlivými náboženstvími. O nich tvrdí, že jsou spíše jazykové povahy a že odrážejí historicky a kulturně podmíněné reakce lidí na nejvyšší realitu. Tato záležitost má své vážné následky a vyvolává řadu obtížných otázek, z nichž některé se dotýkají přímo jádra křesťanské víry.

Jaký by křesťané měli zaujímat postoj vůči rozmanitým náboženským přesvědčením svého okolí ve společnosti, která je ve stále větší míře multináboženská a kulturně rozmanitá? Vnímáme svoje okolí jako území okupované nepřítelem, jež je zapotřebí dobýt pro Krista, anebo lidi okolo nás vnímáme jako pout-

níky putující po různých stezkách, které nakonec všechny vedou ke stejnému cíli? Když vyznávám Ježíše za svrchovaného Pána a Spasitele, znamená to, že je křesťanství jediným pravým náboženstvím a že v dalších náboženstvích není obsažena žádná pravda či jakékoliv dobro? Pokud každé náboženství bude tvrdit, že jen ono je jediné pravé a uvidí své poslání v obrácení těch, kteří jsou jiného vyznání, nezintenzivní to náboženský fanatismus a společenský neklid?

KLAM PLURALISMU

Nedílnou součástí života lidské společnosti je již od nepaměti pluralita náboženství a kultur. Avšak modernizace a globalizace, jež spojily své síly, daly povstat fenoménu, který je typicky moderní, a to jak s ohledem na kulturní rozmanitost, kterou dnešní společnosti zakouší, tak i co se týče současné reakce na tuto realitu v rámci globálního kulturního prostředí. Zatímco pojem *pluralita* se vztahuje jednoduše k faktu kulturní a náboženské rozmanitosti, výraz *pluralismus* spíše definuje rovnostářský pohled, který, pokud jde o náboženskou pravdu, hovoří o rovnocenné roli všech náboženství.

Pluralismus zastává názor, že žádné náboženství o sobě nemůže tvrdit, že je jakkoliv normativní a nadřazené těm ostatním - všechna náboženství jsou skupinou historicky a kulturně podmíněných lidských reakcí na jedinou nadpřirozenou realitu. Na nás je, abychom oslavovali různorodost náboženských zkušeností a vyjádření a považovali je za něco dobrého a zdravého a zároveň akceptovali spasení (či osvícení nebo osvobození) jako něco, co je svým vlastním způsobem přítomné a činné v každém náboženství.

Komplexní soubor historických a sociologických faktorů vedl k tomu, že pluralismus je dnes pro mnohé atraktivní. Během velké části dějin světa totiž většina lidí žila izolovaně od etnických a kulturních odlišností. Avšak příchod globalizace má za následek bezprecedentní sblížení lidí různých náboženství a kultur. Cestování a technologie umožnily takové prolínání lidí a kultur, které by si naši rodiče nikdy nedokázali představit.

Náš svět, který se stal sítí vzájemně se prolínajících vlivů, změnila nezvratným způsobem dnešní vzájemná propojenost různých koutů naší planety. Kulturní „*jinakost*“ se kvůli tomu stala méně nepřátelským a neznámým jevem, což vedlo k větší ochotě

přijímat rozdílnosti. Důležitým vedlejším produktem tohoto pro-
pojování kultur je idealizace etnické a náboženské rozmanitosti
a skeptický pohled na náboženství, která si nárokují absolutní
pravdu.

Moderní setkávání kultur může být exotickou
a vzrušující zkušeností, přináší ale s sebou rovněž napětí
a potenciál pro násilí. Náboženství, které je jádrem většiny kultur,
bylo v poslední době nejsilnějším zdrojem společenského konflik-
tu.

Nástup náboženského fundamentalismu je tudíž dalším
faktorem, který v současnosti zvyšuje atraktivitu ideologie plu-
ralismus, neboť někteří namítají, že fundamentalistické ideologie
jakéhokoliv náboženství plodí nenávisť, podezřívavost a vyvolávají
ve svých přívržencích strach z jiných náboženství. Nedávná díla
dokumentující nárůst náboženského terorismu poukazují na úz-
kou spojitost mezi náboženským fundamentalismem a teroristic-
kým násilím.² V kontextu toho pluralismus zdánlivě nabízí atrak-
tivní ideologický základ pro nastolení klidu ve společnosti.

VÝZVA PLURALISMU

Ideologie pluralismu postupně získává v posled-
ních desetiletích stále více důvěryhodnosti a její vliv se stá-
le šíří. Ve velké části akademické obce se stala neoficiálním
obecně přijímaným názorem, je rozšířená v současné kultuře
a je rovněž pevně zakotvena mezi nevlivnějšími vrstvami zá-
bavního průmyslu a médií. Nicméně zvláště závažnou po-
zornost budí její rostoucí přijetí mezi vyznávajícími křes-
ťany. Podívejme se například na ukázky dvou výroků, které
získal sociolog Christian Smith během realizace své studie
o americkém křesťanství:

*„Nevěřím v misionáře. Pokud chceme jít do Afriky
a poskytnout tam lékařskou pomoc a učít lidi, jak farmářit, pak beze
všeho. Pokud ale chceme jít do Japonska a pokoušet se tam obracet
šintoisty, to tedy ne. Kdyby oni přišli sem a zkoušeli stejnou věc na
mně, našťaval bych se a myslím si, že i oni mají plné právo cítit se
stejně. Křesťanství je skvělé. Pokud něčím jsem, pak jsem křesťanem.
Myslím si ale, že ostatní mají právo věřit podle svého; a pokud skončí
v pekle, pak si jednoduše zvolili špatnou cestu.“*

*„Tvrdit, že ostatní náboženství se mýlí, je sebestředné
a egocentrické. Nemohu se ztotožnit ani s názorem, že všechna ná-
boženství ukazují na stejného Boha. Ať už tě činí šťastným cokoli, je
to tvá věc, pokud tomu věříš, nic proti tomu nemám. Jsme smrtelní.
Kdo má právo rozhodovat o tom, co je správné a co špatné? Pokud ti
to na cestě životem pomůže a dává to tvému životu smysl, pak je to
v pořádku.“³*

Zde se nejedná o názory radikálních relativistů nebo
ateistů, ale těch, kdo se považují za křesťany a kdo přijali plu-
ralistickou ideologii za svou a pohlížejí na Krista jako na jednu
z mnoha alternativních cest vedoucích k Bohu.

Pluralismus vyvolává závažné otázky týkající se povahy
a smyslu křesťanského poslání a křesťanství vůbec. Křesťanské evan-
gelium tvrdí, že všichni lidé jsou hříšníky a potřebují vykoupení
a že Bůh touží po spasení lidí každé rasy, kultury a náboženství. Hlá-
sá rovněž, že Boží spasení přichází prostřednictvím konkrétní oso-
by, Ježíše Krista, jenž je přesvědčivým Božím odhalením sebe sama.
Kristus vzal na sebe hříchy tohoto světa a pouze prostřednictvím víry
v něj mohou lidé obnovit správný vztah s Bohem. Pluralismus toto
chápání evangelia odmítá a považuje je za intelektuálně neobhaji-

telné a morálně nepřijatelné. Útočí na samé jádro křesťanské víry,
a to ve třech rovinách.

Zaprvé, pluralismus zpochybňuje tvrzení historického
křesťanství o tom, že má privilegovaný přístup k nadpřirozené-
mu zjevení zaznamenanému v jedinečně autoritativním protes-
tantském kánonu, čítajícím šedesát šest biblických knih. Plurali-
smus tvrdí, že tolerance vůči dalším náboženstvím vyžaduje, aby
křesťané akceptovali spisy autorů jiných vyznání a uznávali, že
i ony se těší stejné autoritě jako Bible. Biblické křesťanství na dru-
hou stranu trvá na tom, že ačkoliv nám učení o všeobecném zje-
vení dává prostor pro to, abychom uznali přítomnost pravdy i v ji-
ných náboženstvích (Římanům 1,18nn; 2,12-16; Skutky 14,15nn),
neznamená to, že mají z hlediska spasení stejnou autoritu či hod-
notu jako zjevení v Kristu.

Zadruhé, pluralismus útočí na ústřední konstitutivní tvr-
zení křesťanské víry – že Ježíš Nazaretský nebyl jednoduše jedním
z mnoha, a dokonce ani tou největší lidskou náboženskou posta-
vou, ale přesvědčivým odhalením samého věčného Boha. Pluralis-
té to považují za arogantní prohlášení a nepřekonatelnou překážku
pro nastolení mezináboženské harmonie, která je podle nich tak
zásadní pro světový mír. Zatímco křesťané mohou být názoru, že
Ježíš je jedinečným a normativním pro ně, nemohou tvrdit, že Je-
žíš je jedinečným nebo normativním ve všeobecném smyslu. Ježíš
může být Spasitelem pro křesťany, není však jediným spasitelem
všech lidí. Z toho důvodu pluralisté usilují o radikální revizi chris-
tologie, která připraví Ježíše o nároky spojené s jeho jedinečností.

Třetím vážným problémem, který pluralismus před-
stavuje, je jeho tvrzení, že různá náboženství představu-
jí mnoho různých cest vedoucích ke stejnému konečnému
cíli. Různá náboženství a náboženské tradice tudíž jednodu-
še popisují reakce vycházející z různých kontextů, kdy muži
a ženy zakoušejí v podstatě jedno a totéž spasení či osvícení.
Pluralisté jsou toho názoru, že pokud jde o základní
náboženskou víru, upřímní a morálně slušní lidé se
jednoduše nemohou mýlit, obzvláště pak tehdy, když jim tako-
véto vyznání a praktiky přinášejí zdánlivý užitek. Tento pohled
je pochopitelně do jisté míry z emocionálního hlediska atraktivní,
zcela zjevně ovšem podkopává základy a motivaci pro křesťanské
poslání.

PRAVÁ TVÁŘ PLURALISMU

Pluralismus se projevuje prostřednictvím široké škály
vyjádření, počínaje poněkud nerozvinutou intuicí, že Bůh jednou
přijme upřímné a dobré lidi jakékoliv či žádné víry a konče so-
fistikovanými filozofickými modely. Je ovšem pluralistický názor
udržitelný? Velmi zřídka, pokud vůbec kdy, narazíme na seriózní
pokusy biblické obhajoby pluralismu. Vzhledem k tomu, že jde
o relativně moderní trend, nemá tudíž pluralismus oporu v cír-
kevní tradici. V důsledku toho působí teologická kritéria používa-
ná v pluralistických konstrukcích poněkud nahodile. Pluralismus
lze ovšem podrobit hodnocení na základě jeho vlastních měřítek.
Zjistíme, že není schopen působit kompaktně empiricky ani logic-
ky, jakmile jej podrobíme zkoumání ve dvou hlavních liniích:

- 1) *Slučuje se s fakty?* Podporují aktuální náboženská data
a náboženská zkušenost tvrzení pluralistů?
- 2) *Dává smysl?* Je logicky koherentní a konzistentní jakožto alter-
nativní řešení problému náboženské různorodosti?

SLUČUJE SE S FAKTY?

Prvním velkým problémem, s nímž se musí pluralisté vy-
pořádat, je problém *konfliktních tvrzení ohledně pravdy*. Činí různá
náboženství v podstatě stejná prohlášení a učí víceméně stejnou
pravdu? I zběžný pohled na živá světová náboženství nám odhalí,
že mezi jejich základními tvrzeními existují značné rozdíly. Můžeme
to ilustrovat prostřednictvím porovnání tří základních věrouč-
ných tezí tří hlavních světových náboženství.

Jaký je Bůh (nejvyšší náboženská autorita)? V islámu je
Alláh jediným věčným tvůrčím Bohem. Muslimové považují jaký-
koliv pokus o popření odlišnosti mezi stvořitelem a stvořením za
modlářství. V buddhismu neexistuje žádný jediný koncept nejvyš-
ší náboženské autority, který by byl společný všem buddhistům.
V théravádovém buddhismu je nejvyšší realitou *nirvána* – což je
stav, kdy ustane naprosto jakákoliv náklonnost k čemukoliv; v ma-
hájánovém buddhismu je nejvyšší autoritou *dharmakája*, všezahr-
nující tělo podstaty Buddhy; a v zen-buddhismu je nejvyšší reali-
tou *sunyata* neboli prázdnota.

V hinduismu je nejvyšší filozofická koncepce
absolutní reality monistická: absolutní neosobní bytost je dle
učení zvaného *advaita-védánta nirguna brahman*. Populární hin-
duismus je oproti tomu polyteistický, jehož součástí je pantheon
skládající se z neuvěřitelného počtu tří sta třiceti milionů muž-
ských a ženských božstev. V rámci hinduismu rovněž nalezneme
monoteistické sekty stejně jako ateistické hinduisty, kteří jsou čis-
tokrevnými materialisty.

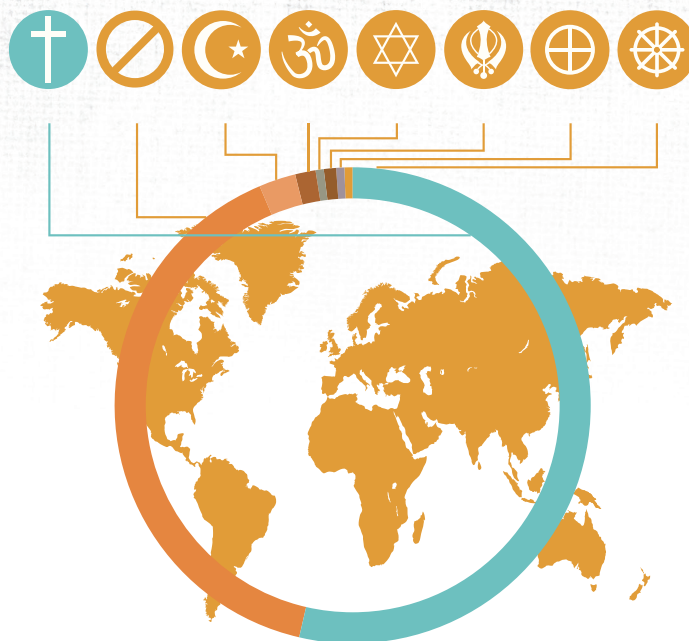
Jaká je povaha neutěšeného stavu člověka? V islámu je nej-
větším hříchem širk, snaha klást spjitost mezi čímkoli stvořeným
a Alláhem a modlářství je rovněž jednoznačně zavrženo. Hřích je
spíše slabostí, vadou nebo nedokonalostí, než radikální zkažeností
přirozenosti a vůle. I když v této otázce mezi hinduismem a budd-
hismem existují některé drobné rozdílnosti, obě tato náboženství
sdílí přesvědčení, že lidstvo je uvězněno v samsáře, což je cyklus
nového zrození a převtělování, který vychází z *karmy*. Klíčovým
problémem lidské existence není morální hřích, ale vrozená a pra-
věká nevědomost týkající se skutečné podstaty reality.

Jaká je podstata spasení/vysvobození? Podle islá-
mu čeká na jeho věrné v budoucnu slavné spasení: v den sou-
du Alláh přijme ty, které prohlásí za hodné, do rozkoší ráje.
V hinduismu se spasení nazývá *móksa* - totální vysvoboze-
ní z pout karmy a cyklu reinkarnace. Lidé tohoto mohou
dosáhnout jedním ze tří způsobů: prostřednictvím nesobeckého
nebo nezaujatého skutku (*karma márga*); prostřednictvím mystic-
kého poznání (*džňána márga*); prostřednictvím zasvěcení osobní-
mu božstvu (*bhakti márga*).

Všichni buddhisté pohlížejí na spasení jako na vy-
svobození ze *samsáry* prostřednictvím *nirvány*, tedy na-
prosté eliminace touhy a podmínek způsobujících převtě-
lování. A tak zatímco jsou někteří názoru, že tohoto cíle lze
výhradně dosáhnout vlastním úsilím, jiní považují vlastní úsilí
za marné a trvají na tom, že pouze víra v milosrdenství
a zásluhy někoho dalšího dokážou člověku přinést osvícení.

Je nejvyšší realita osobní nebo neosobní? Existu-
je jeden Bůh, mnoho božstev anebo žádná vyšší bytost ja-
kéhokoliv druhu? Je neutěšený stav člověka důsledkem mo-
rálního hříchu nebo kosmické iluze? Je spasení jednoduše
vysvobozením z cyklu převtělování anebo zaslíbením blaženého
a smyslného ráje, jež bude odměnou pro věrné?

V rámci různých náboženství existuje příliš mno-
ho různých představ a mnohé zásadní věroučné názory jsou
ve skutečnosti vzájemně neslučitelné. Pluralisty to nutí
k tomu, aby se uchýlili k revizi náboženských vyznání
a praktik a redukovali je takovým způsobem, jenž je často pro or-
todoxní vyznavače náboženství nepřijatelný. Argument pluralistů,
že i přes rozdílnou víru jsou všechna náboženství více či méně stej-
ně pravdivá, je z tohoto důvodu neudržitelný. Fakta do sebe jed-
noduše nezapadají. A pokud pluralisté chtějí, aby se fakta s jejich
teorií slučovala, musejí je trochu „osekat“.

DÁVÁ SMYSL?

Základní premisou pluralistické vize je víra v to,
že pokud se různá náboženství světa vzdají svých kontro-
verzních a specifických odlišností vyplývajících z tradi-
ce ve prospěch pluralistického přístupu, nastane automatic-
ky náboženská harmonie. Tato teze vychází z předpokladu,
že neexistuje žádná nadřazená náboženská tradice. Klíčová otázka
určená pluralistům zní: existuje přístup nerespektující specifičnost
jednotlivých náboženských tradic?

Podrobně tuto věc prozkoumejme ve světle názo-
rů předního moderního propagátora pluralismu Johna Hic-
ka. Podle něj je nejlepší hypotéza pozitivně vysvětlující ná-
boženskou pluralitu následující: všechna náboženství jsou
cestou vedoucí ke Skutečnu. Toto hledisko je nejpřesvědči-
vější, neboť činí zadost široké škále náboženství. Skutečno
je v konečném důsledku nemožné jakkoliv vystihnout a zcela ur-
čitě jej tedy nemohou vystihnout různá náboženství, která jsou
všechna částečně pravdivá, ale zároveň také částečně nepravdivá.⁴

Jádro věci je zde prosté: jak může Hick vědět, co je v po-
pisech různých náboženství pravdivé a co falešné? Která kritéria
používá pro vytvoření takovéhoho úsudku? A ještě konkrétněji, jak
může Hick znát povahu Skutečna? Jeho definice Skutečna má být
všezahrnující, ve skutečnosti však vyřazuje všechny formy or-
todoxní náboženské víry, ať už křesťanské či jiné, které by tvrdily,
že Skutečno zjevilo samo sebe. Jak ovšem může Hick odmítnout
všechna tato protikladná tvrzení jako falešná? Činí tak na základě
konkrétní tradice, kterou si zvolil jako výchozí bod, a to je liberální

modernita ovlivněná východním mystickým monismem.

Právě toto je bod, v němž pluralistický projekt zásadním způsobem selhává: klamný předpoklad, že je možné se z nadhledu podívat na všechna náboženství a kvůli této perspektivě zformulovat transcendentní a teologicky neutrální kritéria pro vyhodnocení náboženských výroků týkajících se pravdy. Stejně jako u ostatních náboženství, která si nárokují pravdu, vychází i pluralistický nárok na pravdu nevyhnutelně z určité konkrétní tradice. Tato skutečnost je zásadní slabinou pluralistické pozice - obrovská logická nekonzistence, která je charakteristická svými pokusy upřít ostatním náboženstvím právo činit jakékoliv privilegované vyjádření, a to přesto, že i pluralismus sám využívá kritérií vycházejících ze specifické tradice při vyhodnocování náboženských vyznání.⁵

Vzhledem k tomu, že kritéria pravdy, která zůstávají všichni pluralisté, vycházejí z nějaké specifické tradice, žádný pluralismus ve skutečnosti neexistuje. Jakmile pluralistickou ideologii demaskujeme, spatříme, čím ve skutečnosti je - alternativní, synkretistickou náboženskou ideologií, která si, pokud jde o podstatu reality, činí výhradní nároky na pravdu, stejně jako tomu je u jakéhokoliv jiného náboženského systému či vyznání.

JEDINEČNÝ KRISTUS - NEPORAZITELNÝ PROTIVNÍK PLURALISMU

Nevyhnutelným výchozím bodem jakéhokoliv pokusu o vypořádání se s Ježíšovým poselstvím musí vždy být Ježíš samotný: Co Ježíš říkal? Co Ježíš tvrdil, že dělá? Kým Ježíš tvrdil, že je? Nový zákon vyobrazuje Ježíše jako někoho, komu není rovno. Jeho narození bylo zázračné. Nárokujeme si božství: autoritu odpouštět hříchy, dávat život mrtvým a soudit svět. Předpovídá svou vlastní smrt a vzkříšení a posléze tuto předpověď vyplňuje. Ti, kteří zaznamenali detaily Ježíšova života, byli přesvědčeni, že byl Bohem v těle a že prostřednictvím jeho života, smrti a vzkříšení Bůh všem lidem poskytl spasení.

Pokud z jakéhokoliv důvodu zpochybňujeme věrohodnost Nového zákona a jeho svědectví o Ježíšově životě a službě pro nás není přesvědčivé, měli bychom jednoduše od Krista a křesťanské víry dát ruce pryč. Nemáme žádné právo svévolně vybrat z Nového zákona určité skutečnosti a uzpůsobit si Ježíše podle vlastních představ tak, aby mohl následně vyhovovat našim vykonstruovaným předpokladům. Přesně o tuto věc se totiž pokoušejí křesťanští pluralisté, ovšem nedokážou to učinit přesvědčivě, neboť pluralismus naráží na svého úhlavního protivníka, jakmile se tváří v tvář střetává s jedinečným Kristem, který o sobě prohlásil, že je „cesta a pravda a život“ (Jan 14,6).

Jsme následovníci Ježíše Krista a není naší úlohou hlásat soubor nadčasových pravd anebo sofistikovaný etický systém, ale příběh - jeho příběh - příběh o Ježíši. Tento příběh jsme nevymysleli ani nevytvořili. Svěřil nám jej Bůh a my nemáme právo ho měnit anebo si jej nechávat sami pro sebe. Máme učinit vše, co je v našich silách, abychom jej nenásilně, citlivě a s pokorou sdíleli s našimi sousedy, kteří nesdílí stejné vyznání, jako my (1Pt 3,15). Musíme být ochotni projevovat toleranci a dopřát ostatním stejnou svobodu praktikovat jejich víru tak, jak po tom toužíme i my. Musíme rovněž bez váhání akceptovat jakékoliv záblesky pravdy, dobroty nebo krásy, které můžeme spatřovat v oddanosti, kultuře či životním stylu lidí jiných vyznání. Nikdy však nesmíme přestat hlásat „co bylo od počátku, co jsme slyšeli,

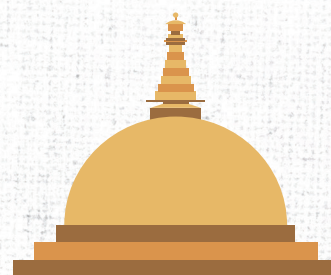
co jsme na vlastní oči viděli, na co jsme hleděli a čeho se naše ruce dotýkaly, ... Slovo života“ (1J 1,1) - našeho jedinečného a nesrovnatelného Krista, Spasitele světa.

Ivan Satyavrata, Ph.D., je pastorem sboru Assemblies of God v indické Kalkatě a bývalý ředitel Southern Asia Bible College v indickém Bangalore.

Poznámky:

1. *The New York Times* [27. listopadu 2001].
2. Kniha Marka Juergensmeyera *Terror in the Mind of God: The Global Rise of Religious Violence*
3. NETLAND, H. *Encountering Religious Pluralism: The Challenge to Christian Faith and Mission* (Leicester: Apollos, 2001), str. 13 - 14.
4. NETLAND, str. 221-31.
5. Viz Gavin D'Costovu ostrou kritiku v publikaci *The Meeting of Religions and the Trinity* (New York: Orbis, 2000), str. 19-47.

JE BŮH POUZE PSYCHOLOGICKOU BERLIČKOU PRO SLABÉ?

Paul Copan

Už jste někdy potkali nepřijemné skeptiky nebo nepřátelsky naladěné ateisty, kteří se nechají velmi snadno vyprovokovat? Napadlo vás, že v jejich rodinném zázemí možná nebylo všechno v pořádku a důvodem mohl být špatný (nebo dokonce chybějící) vzor otce?

Já sám jsem nedávno na takového člověka narazil. Vrostl v přísně zákonické „křesťanské“ rodině a jeho rodiče byli pracovníky v církvi. Otec se ovšem dopustil cizoložství a tím rodinu pokořil, znepřátelil si ji a odcizil se.

Křesťanský filozof J. P. Moreland jednou během debaty s jistým nevěřícím člověkem řekl posluchačům: „Pokud jste ateisté, vsadím se s vámi o večeri, že jste se v životě potýkali s problémem přijmout autoritu svého otce.“¹ Jiný křesťanský filozof a můj přítel z Boston College Ronald K. Tacelli mi vyprávěl o svých setkáních s obzvláště protivnými a nepřijemnými ateisty a zmínil stejnou spojitost: „Mají problémy v rodině.“

To ovšem ještě předbíháme.

PSYCHOLOGIZACE VĚŘÍCÍHO

Všichni dobře známe běžnou námitku adresovanou věřícím, že Bůh není nic jiného než vymyšlená představa - infantilní iluze, patetický útek před realitou, který nám má pomoci přežít útrapy a těžkosti života. Skeptikové popírají, že by lidé byli stvořeni k Božímu obrazu a naopak tvrdí, že si lidé vytvořili Boha podle svého obrazu. Ateistický filozof Peter Railton hovoří o bozích, „kterým jsme vdechli život.“²

V knize Podstata křesťanství (*The Essence of Christianity*) od Ludwiga Feuerbacha (1804 - 1872) autor tvrdí, že „Bůh je projekce, kterou si lidé vytvářejí.“³ Tato představa inspirovala Karla Marxe k tomu, aby nazval náboženství „povzdechem utištěného stvoření“ a „opiem lidstva“.⁴ Psychoanalytik Sigmund Freud šel ve šlépějích Feuerbachova způsobu uvažování a spojil náboženské nutkání člověka s jeho podvědomými touhami. Bůh je produktem takovéhoto „iluzí, naplněním nejstarších, nejsilnějších a nejnaléhavějších přání lidstva ... benevolentní vláda božské Prozřetelnosti utě-

šuje nás strach z nebezpečí, která život přináší.“⁵

Báseň *Invictus* (Neporažený) od Williama Ernesta Henleye (1849 - 1903) vystihuje ducha těchto „psychologů“ náboženství: „Já jsem osudu svého pán, já jsem své duše kapitán.“ Podle skeptiků věřící přenášejí svou osobní odpovědnost na vymyšlenou postavu boha, místo toho, aby byli pány svého osudu a kapitány své duše. (Někdo by tuto představu mohl nazvat „kapitánem Berličkou“.)

PROBLÉMY S ARGUMENTEM O BERLIČCE

Co je na tomto argumentu chybného? Existuje několik problémů a námitek.

Zaprvé, sám Freud uznal, že jeho „psychoanalýza“ náboženství nemá žádný podpůrný klinický důkaz. V roce 1927 přiznal Freud Oskaru Pfisterovi, jednomu z prvních psychoanalytiků a věřícímu protestantskému pastorovi, že jeho pohledy na náboženství „jsou jeho osobním pohledem“.⁶ Freud měl velmi malou psychoanalytickou zkušenost se skutečnými nábožensky orientovanými věřícími a nepublikoval ani jednu analýzu věřících, která by se opírala o klinické důkazy.⁷

Zadruhé, tento argument se dopouští genetického omylu, což je chybné přisuzování správnosti nebo nesprávnosti argumentu na základě jeho původu či geneze. Kupříkladu, i když se vám zdál váš učitel matematiky na základní škole vyšinutý, neznamená to, že vás naučil chybně počítat dvě a dvě. Nebo není správné dedukovat, že když nějaký matematický laik šťastnou náhodou určí správnou odpověď na složitý matematický problém, jeho odpověď je automaticky chybná. Když tedy skepticky založený člověk použije takový genetický omyl proti věřícímu, je to do určité míry urážka - argument *ad hominem* („proti člověku“); útočí na osobu, ignoruje fakta.

I kdyby se všichni věřící v Boha drželi svého názoru na základě nějakých druhořadých či iracionálních důvodů, stále to ještě nedokazuje, že Bůh neexistuje. Může to pouze vypovídat o tom, že něčí názor není správně ukotven, ne však to, že je tento

názor nezbytně chybný.

Zatřetí, měli bychom činit rozdíl mezi racionalitou víry a psychologíí víry. Psychologie víry (to, jakým způsobem lidé přicházejí k víře v Boha) je zcela jinou otázkou než racionalita víry (proč existují dobré důvody k víře v Boha). Jsme schopni nabídnout dobré důvody pro Boží existenci (počínaje vznikem vesmíru a jeho podivuhodně dokonalým fungováním, přes argumenty ohledně vědomí a krásy až po historické důkazy Ježíšova zmrtyvýchvstání). Ve snaze zjistit, zda Bůh existuje či nikoli, bychom neměli zohledňovat lidské pohnutky, ale měli bychom být spíše schopni rozpoznat, které dobré důvody existují pro víru či nevíru.

Začtvrté, bylo by podivné a svévolné tvrdit, že cokoli, co přináší úlevu a útěchu, je falešné. Proč by si člověk nemohl vychutnat svou oblíbenou polévku nebo šálek čaje během chladného dne? V dnešní době hovoříme o pohodových jídlech, jako jsou špagety, lazaně nebo pizza - což jsou pokrmy, u nichž můžeme počítat s tím, že téměř pokaždé zahrají na tu správnou strunu. Je zřejmé, že na takových radostech není nic špatného. Jídlo a přístřeší přináší útěchu. Stejně tak zdravé rodiny poskytují pocit bezpečí a útěchy. Znamená to snad, že jídlo, přístřeší či rodina jsou něco nelegitimního? Proč bychom se tedy měli domnívat, že víra musí být něco špatného, pokud nám zároveň přináší útěchu?

Zapáté, nevyčísitelně náboženská přirozenost lidských bytostí může právě tak naznačovat existenci Bohem vložené prázdnoty, kterou může vyplnit pouze on. Zde můžeme představu o berličce obrátit vzhůru nohama. Pokud jsme byli stvořeni tak, abychom se těšili z Boží přítomnosti a našli útočiště a bezpečí ve vztahu s ním, pak bychom neměli být překvapeni, že Bůh sám do nás vložil toto náboženské nutkání - že Bůh do našeho srdce vložil věčnost (Kazatel 3,11). V tomto případě je taková touha ukazatelem k transcendentnu. Přesně jak to vyjádřil svatý Augustin: „Stvořil jsi nás pro sebe, a neklidné je naše srdce, dokud nespočine v Tobě, Bože“. Taková touha by v tomto případě podporovala teismus a nebyla by argumentem proti němu.

Vzhledem k tomu, že přirozené procesy napomáhají náboženské víře, nevyvracejí tím Boží existenci. Je-li v naší osobnosti pevně zakotvena touha po víře v Boha, je rozumné se domnívat, že nás Bůh utvořil tak, abychom díky tomu snadněji uvěřili. Tyto druhy procesů nám umožňují poznat Boha osobně a pokud nás naše smysly posouvají směrem k opravdové víře v Boha, vytěžíme ze svých poznávacích schopností maximum.⁸ Je tedy možné, že

(a) existuje osobní Bůh, který stvořil lidi tak, aby s ním mohli mít vztah,

(b) přirozené procesy částečně přispívají ke zformování náboženské víry,

(c) víra v Boha je intelektuálně v pořádku; což znamená, že naše mysl funguje správně a ve shodě s Bohem vytvořeným plánem.⁹

Ve světle výše zmíněného třetího bodu (týkajícího se rozdílů mezi psychologíí a racionalitou) bychom měli rozlišovat mezi biologíí víry a racionalitou víry. Boží existenci je sice třeba oddělit od biologických nebo psychologických faktorů, Bůh ovšem může tyto faktory zakomponovat do tohoto světa tak, aby víra v něj byla snadnější.

Zašesté, utěšující osobnost otce je jedinečným prvkem biblické víry; u jiných světových náboženství tuto klíčovou úlohu nenajdeme. Ježíšovo učení jedinečným způsobem představuje Boha,

kterého nazývá *Abba* (židovské oslovení otce, které děti používaly dokonce i v dospělosti) - osobního Otce věřících.¹⁰ V ostatních hlavních světových náboženstvích nenajdeme podobný intimní a osobní výraz vztahující se k nejvyšší realitě; mnohá východní náboženství vnímají „To“ jako něco abstraktního a neosobního.

A mimochodem, proč si vymýšlet Boha, jenž je trojjediný - Otec, Syn a Duch? Proč vynalézat nekontrolovatelné božství, které klade omezení našim lidským nutkáním a sebestřednosti a bude nás dokonce jednoho dne soudit? Tento koncept se velmi odlišuje od všech těch lidských a chybných bohů a bohyní starověkého Řecka a Říma. Podobně jako C. S Lewisův Aslan, i biblický Bůh je dobrý, není ovšem bezpečný.

Zasedmé, snaha psychologicky rozebírat věřící by se měla spíše uplatňovat na zatvrzelé ateisty. Je zajímavé, že ačkoliv ateisté a skepticky ladění lidé často podrobují nábožensky věřícího člověka psychoanalýze, pravidelně se vyhýbají tomu, aby psychoanalýza zkoumala jejich vlastní odmítání Boha. Proč by měli být věřící podrobeni takovému zkoumání a ateisté nikoliv? Vzpomeňme si na další aspekt Freudovy psychoanalýzy - skrytý vzdor, který touží zabít osobnost otce.

Proč bychom měli předpokládat, že *ateismus* je racionální, z psychologického hlediska správná a předem daná výchozí pozice, zatímco *teismus* je z psychologického hlediska nějakým způsobem vadný? Profesor psychologie z newyorské univerzity Paul Vitz takovémuto uvažování oponuje. V podstatě říká: „Podívejme se do minulosti na životy předních ateistů a skeptiků. Co mají společného?“ Odpověď je zajímavá: *téměř všechny tyto vůdčí postavy postrádaly pozitivní vzor otce - anebo žádného otce neměly.*¹¹

Podívejme se na některé z nich.

Voltaire (1694 - 1778): Tento sžiravý kritik náboženství, ačkoliv nebyl ateistou, zásadně zavrhl svého otce a odmítl jeho rodné jméno Francois-Marie Arouet.

David Hume (1711 - 1776): Otec tohoto skotského skeptika zemřel, když měl David pouze dva roky. Jeho životopisci nezmiňují žádné příbuzné či přátele rodiny, kteří by mohli Davidovi sloužit jako otcovský vzor.

Baron d'Holbach (1723 - 1789): Tento francouzský ateista osiřel ve věku třinácti let a žil se svým strýcem.

Ludwig Feuerbach (1804 - 1872): Když mu bylo třináct, opustil jeho otec rodinu a začal žít s jinou ženou v jiném městě.

Karel Marx (1818 - 1883): Marxův otec, který byl Žid, konvertoval pod tlakem k luteránství - aniž by za tím stálo jakékoli náboženské přesvědčení. Marx díky tomu nechoval ke svému otci respekt.

Fridrich Nietzsche (1844 - 1900): Byly mu čtyři roky, když přišel o otce.

Sigmund Freud (1856 - 1939): Jeho otec Jacob znamenal pro Sigmunda velké zklamání; byl pasivní a slabý. Freud rovněž hovořil o tom, že byl jeho otec sexuálně perverzní a že jeho děti kvůli tomu trpěly.

Bertrand Russell (1872 - 1970): Jeho otec zemřel, když mu byly čtyři roky.

Albert Camus (1913 - 1960): Jeho otec zemřel, když mu byl jeden rok a ve svém autobiografickém románu *První člověk* je jeho otec ústřední postavou, na kterou se dílo zaměřuje.

Jean-Paul Sartre (1905 - 1980): Otec tohoto známého existencialisty zemřel ještě předtím, než se Jean-Paul narodil.¹²

Madeleine Murray-O'Hair (1919 - 1995): Nenáviděla svého otce a dokonce se ho pokusila zabít řeznickým nožem.

Mohli bychom připojit příklady několika současných prominentních ateistů, které Vitz nezmiňuje a jež si v dětství prošli podobnými těžkostmi:

Daniel Dennett (1942): Jeho otec zemřel, když mu bylo pět let a měl na Dennetta malý vliv.¹³

Christopher Hitchens (1949): Jeho otec („Velitel“) byl dle Hitchense dobrým člověkem, ovšem Hitchens toho s ním „moc nenamluvil“. Jakmile se v jejich vztahu nastolil tento „*aktivní odstup*“, začal v něm převládat „*hmatatelný chlad*“ s „*příležitostným rozvražením*“. Hitchens dodává: „*Jsem spíše prost nějakých vzpomínek na otce.*“¹⁴

Richard Dawkins (1941): I když ho rodiče povzbuzovali k tomu, aby studoval vědu, zmiňuje, že byl jako dítě zneužíván – ačkoli to Dawkins přechází slovy, že to bylo pouze zahanbu- jící, je to významný moment.¹⁵

Vitzova studie kromě toho poukazuje na to, kolik prominentních teistů v minulosti - jako byli například Blaise Pascal, G. K. Chesterton, Karl Barth a Dietrich Bonhoeffer - měli ve svém životě jednu společnou věc, a sice milujícího a pečujícího otce.

A proto se skeptikové ve své argumentaci ohledně projekce osobnosti otce, která se snaží vyvrátit Boží existenci, dopouštějí genetického omylu. Ba co víc, ti nejprominentnější obhájci ateismu a skepticismu si sami v životě nesou velkou psychologickou zátěž.

Měli bychom zvážit podstatu argumentů v prospěch či neprospěch Boží existence, aniž bychom přehlíželi argumenty založené na motivech té či oné osoby. Vitz nám nicméně připomíná, že psychologické faktory (jako jsou blahodárné, příjemné vzpomínky na dětství versus ty bolestivé) mohou skutečně mít vliv na to, *jak daný člověk přichází k víře či k jejímu popření*; tyto podvědomé faktory nejsou bezvýznamné a mohou se ukázat jako psychologická překážka k víře. Mohou zkomplikovat schopnost člověka důvěřovat Bohu, neboť ti, kdo nám měli být v životě nejbližší, přišli o naši důvěru anebo již dokonce nejsou součástí našich životů.

Když mi lidé řeknou, že mají problém důvěřovat Bohu (a to i tehdy, když mají dobré důvody pro víru v Boha a rádi by věřili), zeptám se jich na jejich rodinnou historii, zejména pak na vztah s otcem. Podle mé zkušenosti zní typická odpověď takto: „*Jak jste to věděli?*“ nebo „*Máte pravdu.*“ V tomto případě může bezpečí milující křesťanské komunity sehrát významnou roli při obnově schopnosti důvěřovat našemu milujícímu Otci. Jeho důvěryhodnost je obzvláště zjevná na Kristově lásce a oběti za nás (Jan 3,16).

ARGUMENT Z TOUHY

Tyto úvahy nás mohou vést k argumentu, který má co do činění s naší touhou – tento argument proslavil C. S. Lewis. Naše nejhlubší potřeby a touhy nás nasměrovávají k transcendentnímu Bohu, který je dokáže v konečné míře naplnit. Lewis hovoří o „*touze po něčem, co se ve skutečnosti nikdy nestalo*“.¹⁷ Lidé mají nej- různější touhy - po sexuálním uspokojení, sportovním úspěchu, exotických dovolených, gurmánských zážitcích. Ať už nám ale tyto zkušenosti přinášejí jakkoli velké potěšení, nikdy nás plně ne- uspokojí. Dychtíme po něčem větším - po něčem, co nás *přesahuje*, po něčem *maximálním*.

Lewis píše o ohledání naplnění v literatuře a hudbě: „*Kni- hy nebo hudba, v nichž jsme dle našeho přesvědčení našli krásu, nás zradí, pokud v ně vložíme svou důvěru; nebylo to v nich, přišlo to pouze jejich prostřednictvím, a to, co skrze ně přišlo, byla touha. Tyto věci - krása, vzpomínky na naši minulost - jsou dobrým obrázkem toho, po čem skutečně toužíme; pokud je ale zaměníme za tuto věc samotnou, promění se v němé modly, které zlomí srdce těch, kdo je uctívají.*“¹⁸

Naše pozemské radosti nejsou konečným cílem. Naše ne- naplněné touhy nás mohou nasměrovat k někomu, jehož nedokáže nahradit žádná pozemská věc. Nasměrují nás k jiné sféře, kterou zčásti můžeme začít zakoušet už nyní, ale jednoho dne ji zakusí- me plně - ničím nezastřenou Boží přítomnost, přítomnost našeho slavného a milujícího Otce.

Paul Copan, Ph.D., je profesorem filosofie a etiky na Palm Beach Atlantic University ve West Palm Beach na Floridě. Je autorem a editorem mnoha knih, včetně titulů *When God Goes to Starbucks; True For You, But not for me; That's just your Interpretation; Creation Out of Nothing; Is God a Moral Monster? Making Sense of the Old Testament God* a *The Paul Copan Apologetics Collection* (6 svazků). Je také předsedou Evangelical Philosophical Society.

Poznámky:

1. MORELAND, J.P. (with Clancy Martin), "Does the Christian God Exist?" (October 2006). Dostupné na adrese: <http://video.google.com/videoplay?docid=3780702651936909797#>. Navštíveno 11. října 2011.

2. RAILTON, P. "Some Questions About the Justification of Morality," *Philosophical Perspectives* 6 (1992): str. 45.

3. FEUERBACH, F. *The Essence of Christianity*, trans. George Eliot (New York: Harper and Brothers, 1957), xxxix.

4. MARX, K. and ENGELS, F. *Collected Works, vol. 3: Introduction to a Critique of the Hegelian Philosophy of Right*, by Karl Marx (London: Lawrence & Wishart, 1975).

5. FREUD, S. *Future of an Illusion*, ed. and trans. J. Strachey (New York: Norton, 1961), str. 30.

6. FREUD, S. and PFISTER, O. *Psychoanalysis and Faith: The Letters of Sigmund Freud and Oskar Pfister*, ed. H. Meng and E. French, trans. E. Mosbacher (New York: Basic Books, 1962), 117.

7. VITZ, P. C. *Faith of the Fatherless* (Dallas: Spence, 1999), str. 8,9.

8. Alvin Plantinga na to poukazuje v publikaci *Warranted Christian Belief* (New York: Oxford University Press, 2000). Viz také BARRETT, J. *Why Would Anyone Believe in God?* (Lanham, Maryland: AltaMira Press, 2004).

9. Viz Plantingovu debatu na toto a další témata vztahující se k Freudovým tvrzením v publikaci *Warranted Christian Belief* (New York: Oxford University Press, str. 135–63).

10. DUNN, J. D.G., "Prayer," in *Dictionary of Jesus and the Gospels*, eds. I. Howard Marshall, et al. (Downers Grove, Illinois: InterVarsity Press, 1992), str. 619.

11. VITZ, "The Psychology of Atheism," *Truth* 1 (1985): 29–36. Viz také Vitz's *Faith of the Fatherless*; rovněž z publikace *Faith of the Fatherless*, str. 17–57.

12. Sartre však zřejmě uvěřil v Boha předtím, než zemřel. Viz *National Review*, 11 June 1982, str. 677.

13. BINGHAM, R. "The Science Studio with Daniel Dennett." Dostupné na adrese: <http://thesciencenetwork.org/media/videos/29/Transcript.pdf>. Accessed 11 October 2011.

14. HITCHENS, CH. *Hitch-22: A Memoir*, Large Print Edition (New York: Twelve/Hachette, 2010), str. 64, 67, 21, 69.

15. DAWKINS, R. *The God Delusion* (New York: Houghton, Mifflin, Harcourt, 2008), 316.

16. Viz Vitzovu publikaci *Faith of the Fatherless*.

17. LEWIS, C.S. "The Weight of Glory," in *The Weight of Glory and Other Addresses* (New York: Macmillan, 1965), str. 6,7.

18. Ibid., str. 7.

Joseph Cumming

Je Ježíš Kristus Syn Boží?

Jak reagovat na muslimský pohled na Ježíše

S jakou teologickou doktrínou mají největší problém nevěřící lidé okolo tebe, když s nimi hovoříš o věcech křesťanské víry? S biblickým pojetím pekla? S neomylností Písma? Mnoho muslimů ve tvém okolí právě s těmito naukami mít problém nebude. Dokonce s tebou budou z velké části v těchto věcech souhlasit. Většina muslimů však bude mít problém s jinou naukou, jež je středobodem křesťanské víry – s tvrzením, že Ježíš je „Boží Syn“.

Během patnácti let strávených v islámské zemi v arabském světě a dalších dvanácti let každodenní práce s muslimy ve Spojených státech a v jiných částech světa jsem zjistil, že muslimové považují tuto křesťanskou nauku za nejméně přijatelnou. Pokud jako pastor povzbuzuješ svůj sbor k tomu, aby s láskou přinášel evangelium svým muslimským sousedům, musíš jim pomoci přemýšlet o tom, jak reagovat na výtky ohledně tohoto posvátného titulu našeho Spasitele.

SPOLEČNÁ PŮDA?

Ještě než blíže prozkoumáme tuto hlubokou názorovou propast mezi muslimy a křesťany, nezapomeňme na to, že i křesťané mají s muslimy některé důležité styčné body týkající se osoby Ježíše. Korán učí, že: se Ježíš narodil z panny (súra 19,20); byl prorokem (súra 2,136); patří mezi ty, kteří jsou Bohu nejbližší (3,45); vyučoval poselství o laskavosti a soucitu (57,27); uzdravoval nemocné a křísil mrtvé skrze Boží moc (3,49); zázračně nakrmil hladové (5,112); nyní žije v nebi (3,55); vrátí se na konci věků (43,61). Je zvláštní, že korán dosvědčuje, že Ježíš je Mesiášem a Božím slovem (3,45 a 4,171), ačkoliv většina muslimů nechápe tyto tituly stejným způsobem jako křesťané. Muslimové si Ježíše váží. Mnozí z nich nevysloví jeho jméno, aniž by vzápětí nedodali „*pokoj s ním*“

- což v arabštině neznamená, že by pokoj potřeboval, ale spíše to, že je vůči němu zachovávána úcta.

Muslimové jsou však zároveň silně přesvědčeni o tom, že Ježíš nezemřel na kříži. Nevěří tomu, že vstal z mrtvých nebo že zaplatil za lidský hřích a že by jej lidé měli uctívat jako Boha. Nevěří, že Bůh Abrahamův je trojjediný a stal se tělem, které přibývalo mezi námi. I když věří Novému zákonu, Tóře a Žalmům a považují jejich původní rukopisy za neomylné Boží slovo, většina z nich zároveň věří tomu, že lidé tak zásadně změnili původní text, takže Bible, kterou dnes máme, není věrohodná. Často mají silný pocit, že hovořit o Ježíši jako o Božím synu by bylo hlubokou urážkou.

Nejedná se přitom o okrajové záležitosti. Pokud z křesťanství odstraníte Trojici, vtělení, ukřižování a Bibli, odstraníte téměř vše, co křesťané považují za nezbytné ke spasení. V jiných svých článcích¹ jsem doporučil, jak v těchto záležitostech postupovat dále. V tomto textu se budu soustředit na to, jak pomoci vašemu sboru konstruktivně odpovědět na námítky muslimů týkající se Ježíšova titulu „Boží Syn“.

DŮLEŽITOST KONTEXTU

Většina rozhovorů mezi muslimy a křesťany na toto téma se odehrává ve formě polemiky. Prozkoumejte blogy a zjistíte, jak si křesťané a muslimové ohledně učení o Kristově Božím synovství vyměňují ostrá slova. Problém, který s tím souvisí je, že debatu pravděpodobně lze vyhrát, avšak za cenu ztráty přátelství s daným člověkem a jeho odcizení od Ježíše.

V Matoušově evangeliu 18,15 nám Ježíš připomíná, že pokud nesouhlasíme se svým přítelem, je cílem našeho rozhovoru

„jej získat“ a ne pouze vyhrát při. Pokud svůj sbor dobře vyzbrojíte v oblasti obhajoby Ježíšova Božího synovství, ale zároveň sbor nebude vědět, jak sdílet toto poselství v lásce, pak se vám nepodařilo vyzbrojit jej správným způsobem.

Nejdříve musíme našim muslimským sousedům nabídnout prosté a vřelé přátelství. Neříkám tím, že vyjádřit verbálně svou víru není zásadně důležité - tvrdím pouze, že se toto vyjádření musí odehrát v kontextu přátelství, lásky a vzájemného respektu. Křesťané by neměli mít strach hovořit o své víře, pokud k tomu mají příležitost. Muslimové, na rozdíl od nevěřících, se svými křesťanskými přáteli s potěšením debatují o náboženských otázkách. Samozřejmě, pokud má být přátelství opravdové, musíme vidět hodnotu v něm samém, a nepohlížet na ně pouze jako na prostředek vedoucí k cíli.

Nejdůležitějším klíčem ke vztahu s muslimskými přáteli je umět poskytnout a přijmout pohostinnost. Pokud se za tebou zastaví tvůj muslimský kamarád, nikdy mu nezapomeň nabídnout něco k jídlu nebo pití. Pozvi jej a jeho rodinu na jídlo a rovněž přijmi jejich pozvání ke společnému stolu. Dbej na to, abys zval muslimy stejného pohlaví, jako jsi ty sám, jinak do toho pozvání zahrň i jejich manžela/manželku anebo příbuzné stejného pohlaví. Když je pozveš, určitě nepodávej vepřové, šunku, slaninu a zdrž se alkoholu. Bude užitečné, když své muslimské přátele již při pozvání ujistíš o tom, že nebudeš podávat vepřové ani alkohol.

Ze své zkušenosti mohou říci, že když diskutuji s muslimy o Kristově Božském synovství v atmosféře polemiky a nedůvěry, ani jeden z nás není schopen pomoci tomu druhému pochopit, čemu věříme a proč je to pro nás důležité. Když ale budujeme naše přátelství pomocí lámání chleba a poté hovoříme o tom, čemu věříme, jsme najednou schopni komunikovat zcela smysluplným způsobem.

NE TO, CO ŘÍKÁME, ALE TO, CO ONI SLYŠÍ

Když vedeme rozhovor s muslimy o Ježíši, musíme se naučit tomu, čemu říkáme „komunikace zaměřená na receptory“. Nesmíme myslet pouze na to, co hodláme říct, ale rovněž na to, co ti druzí slyší. Když křesťané použijí frázi „Boží Syn“, většina muslimů uslyší něco úplně jiného, než co si křesťané myslí a něco jiného, než učí Bible. Pro lepší pochopení se podívejme nejprve do koránu a poté do Bible, abychom porozuměli, jak vykládají termín „Boží Syn“.

Každodenní modlitby muslimů zahrnují odříkávání krátkých pasáží z koránu. Většina muslimů každodenně recituje Surat Al-Ikhlās, což je jedna z kratších kapitol koránu: „Řekni: On je Bůh, ten jediný. Bůh absolutní, věčný. Neplodí, ani není zplozen, ani neexistuje nic, co by se mu podobalo.“ Oddanému muslimovi tato slova každodenně připomínají, že Bůh neplodí ani nebyl zplozen.

Co ovšem arabské sloveso *walada* („plodit“) znamená? Ačkoliv je příbuzné s hebrejským slovem *yalad* (Žalm 2,7), má toto arabské slovo užší škálu významů - obecně poukazuje na doslovné tělesné plození prostřednictvím sexuálního spojení muže a ženy. Bible samozřejmě toto o Ježíši neučí, ani tomu křesťané nevěří.

Význam slovesa *walada* (a příbuzného podstatného jména *walad* - syn nebo dítě) je zřejmý z ostatních pasáží, v nichž se korán zabývá tím, zda má Bůh děti. Súra 6,101 je jedním z mnoha veršů, které říkají: „Jak by Bůh mohl mít syna (*walad*), když nemá

chot?“ Je zajímavé, že když arabští křesťané hovoří o Ježíši Kristu jako o Božím Synu, obecně používají jiné arabské slovo pro syna (*ibn*), jenž je příbuzné hebrejskému výrazu *ben* a má širší škálu významů než výraz *walad*.

Není tím řečeno, že by arabští křesťané nikdy nepoužívali sloveso *walada* v metaforickém nebo netělesném smyslu. Arabská verze Nikajského vyznání víry jej tímto způsobem používá. Když ale toto slovo použije muslim, téměř vždy má na mysli doslovný, tělesný smysl. V kontrastu s tím korán často používá slovo *ibn* v metaforické smyslu ve výrazu „syn cesty“ - poutník, který potřebuje, aby mu někdo nabídl svou pohostinnost.

Když tedy křesťan řekne „věřím, že Ježíš je Boží Syn“, jeho muslimský přítel často uslyší toto: „Věřím tomu, že Bůh měl sexuální poměr s Marií a tělesně přivedl na svět nelegitimního potomka božského a lidského původu zároveň.“ Tato představa je odpudivá pro muslimy stejně jako pro křesťany. Není tedy divu, že muslimy takové označení uráží.

ZMĚNÍME PŘEKLAD?

Největší část problému s titulem „Boží Syn“ tedy souvisí spíše s jeho nesprávným výkladem než s výhradami vůči křesťanskému učení. Jinými slovy, muslimští přátelé odmítají něco jiného, než co křesťané tvrdí.

Vzhledem k tomu, že doslovný význam výrazu „Boží Syn“ komunikuje směrem muslimům něco tak radikálně odlišného, než co učí Bible, navrhuji někteří lidé, abychom změnili způsob překladu novozákonní fráze „Boží Syn“ (*huios tou theou*). Navrhují, abychom našli „dynamický ekvivalent“ tohoto výrazu, který bude přesněji komunikovat to, co má Bible na mysli. Ačkoliv tento návrh odráží tradiční překladatelské principy, já osobně s ním nesouhlasím ze dvou důvodů.

Pokud z křesťanství odstraníte Trojici, vtělení, ukřižování a Bibli, odstraníte téměř vše, co křesťané považují za nezbytné ke spasení.

Většina muslimů bude mít problém s klíčovou naukou křesťanské víry – s tvrzením, že Ježíš je „Boží Syn“.

Největší část problému s titulem „Boží Syn“ tedy souvisí spíše s jeho nesprávným výkladem než s výhradami vůči křesťanskému učení.

V otázce osoby Ježíše Krista mají křesťané s muslimy společného více, než s jinými náboženstvími.

Zaprvé, ještě jsem nenašel na alternativní metaforu, která by vyjádřila celkovou škálu tak rozmanitých, komplexních a silných významů spatřovaných v Bibli se slovy „Otec“ a „Syn“ (viz níže uvedenou analýzu těchto významů). Zadruhé, termín „Boží Syn“ je natolik ústřední pro Bibli a pro křesťanskou teologickou tradici, že je většině muslimů velmi jasné, že tato fráze do Bible jednoduše patří. Pokud ji nahradíme dynamickým ekvivalentem, pouze tím potvrdíme obavy muslimů z toho, že křesťané pozměňují biblický text dle libosti. Tímto bychom podkopali hodnověrnost Bible.

Ale ještě předtím, než tento návrh ukvapeně zavrhneme, je důležité pochopit, jak silný citový náboj termín „Boží Syn“ pro mnohé muslimy má. Lingvisté nám potvrdí, že emocionální význam jistých výrazů je tak hluboce vryt do našich nervových cest, že kdybychom se pokusili přiřadit nějakému výrazu nový význam, nebudeme schopni jej oddělit od jeho starších citových asociací. Dokonce i věřící v Krista, kteří mají muslimské kořeny a chápou, co fráze „Boží Syn“ znamená a její význam přijímají, někdy jen s obtížemi toto slovní spojení vysloví. Pocity, které si s ním spojují a které se u nich vyvinuly již v raném dětství, u nich vyvolávají nevyhnutelnou představu nelegitimního potomka pocházejícího ze sexuálního spojení mezi Bohem a Marií.

Urazila by vás slova o tom, že Ježíš je nelegitimní potomek? A co teprve názor, že Bůh měl sexuální poměr s Marií? Samozřejmě, že nás tyto představy uráží. A také by měly. Ovšem přesně tak se cítí mnozí muslimští přátelé poté, co se jim křesťané pokoušejí objasnit, co míní termínem „Boží Syn“.

Toto sice není dostatečný důvod, abychom měnili způsob překladu Písma, avšak měli bychom být extrémně opatrní v tom, jak tento termín používáme v přítomnosti našich muslimských přátel. Bude lépe, když nejprve vybudujeme vřelé přátelství založené na vzájemné důvěře a vzájemném respektu, než lehkovážně a bezstarostně používat tento výraz. A co je nejdůležitější: nikdy tento termín nepoužívejte, aniž byste okamžitě vysvětlili, co tím myslíte.

CO ZNAMENÁ VÝRAZ „BOŽÍ SYN“ V BIBLI?

Fráze „Boží Syn“ má v různých biblických kontextech různé významy. První význam, který většina odborníků považuje za nejběžnější v evangeliích, je jednoduše mesiánský titul - který je více či méně ekvivalentem k dalším titulům, jako je „Mesiáš“, „syn Davidův“, nebo „král Izraele“. Příklady těchto označení najdeme v Matoušově evangeliu 26,63 a Janově evangeliu 1,49; 11,27 a 20,31. Původ tohoto termínu coby mesiánského titulu pochází ze sedmé kapitoly druhé knihy Samuelovy a z paralelní pasáže v kapitolách sedmnáct a dvacet dva v první knize Paralipomenon. David chtěl vybudovat Hospodinu chrám. Hospodin však zaslíbil, že dá povstat Davidovu potomku a ten mu vybuduje věčný chrám. O tomto budoucím mesiášském vládcí, jehož trůn navěky upevní, Hospodin říká: „*Já mu budu Otcem a on mi bude synem. Svoje milosrdenství mu neodejmu*“ (1. Paralipomenon 17,13).

Až potud by většina muslimů souhlasila. Ve zmíněných pasážích titul „Boží Syn“ nemusí nezbytně znamenat jakýkoliv božský status (avšak viz Žalm 45,6). Jednoduše označuje zaslíbeného mesiášského panovníka, který se těší zvláštnímu láskyplnému

mu vztahu s Bohem. V žádném případě to neoznačuje doslovné, tělesné zplazení. Avšak v jiných biblických pasážích má výraz „Boží Syn“ (anebo plurál „Boží děti“) jiné významy.

Druhý význam tohoto termínu najdeme v Janově evangeliu 1,12.13. Je to jedna z mnoha pasáží Bible, která hovoří o věřících v Ježíše jako o „Božích dětech“. Je zjevné, že zde není řeč o doslovném, tělesném zplazení; naopak třináctý verš explicitně zavrhuje myšlenku jakéhokoliv sexuálního zplazení. Toto místo poukazuje na metaforický, duchovní vztah lásky.

Třetí význam se nachází ve Skutcích 17,28.29, kde se píše, že všechny lidské bytosti jsou v jistém smyslu „Božím potomstvem“ (což je ve zřejmém kontrastu s významem z Jana 1,12). Lukášovo evangelium 3,38 hovoří o Adamovi jako o „synovi Božím“. Opět je zcela zřejmé, že zde není řeč o jakémkoliv doslovném a tělesném zplazení.

Ačkoliv by většina muslimů neoznačila termínem „Boží děti“ ani věřící, ani lidi obecně, na základě své zkušenosti mohou říci, že v nepolemickém a přátelském kontextu většina muslimů souhlasí (s určitými výhradami), že pro ně takový význam tohoto slovního spojení není urážkou. A skutečně, při několika příležitostech jsem slyšel muslimské vedoucí a učence použít termín „Boží děti“ v souvislosti s věřícími v Boha anebo obecně v souvislosti s lidmi jako takovými. Podobně by většina muslimů pravděpodobně nepoukazovala v tomto smyslu na Boha jako na našeho „Otce“, není to ale pro ně nezbytně urážlivé. Zaznamenal jsem, že muslimští vedoucí a učenci někdy označovali (s jistými výhradami) Boha za našeho otce v tom smyslu, že je naším milujícím Zaopatřovatelem, který o nás pečuje, vychovává nás, učí nás a nalézá v nás potěšení.

BŮH SYN?

Je zde ještě jeden velmi důležitý význam fráze „Boží Syn“ v Bibli, zejména v několika pasážích Janova evangelia. Zde se tento termín používá víceméně jako ekvivalent výrazu „Boží Slovo“, který je Božím vlastním vyjádřením a viditelnou manifestací neviditelného Boha.

První kapitola Janova evangelia říká, že Boží Slovo bylo od věčnosti u Boha a je Bohem, že prostřednictvím Božího Slova byly stvořeny všechny věci, že bylo toto slovo zjeveno v Ježíši Kristu a že jsme spatřili jeho slávu. V osmnáctém verši pak dodává (ačkoliv je tento řecký text možno přeložit vícero způsoby): „*Boha nikdy nikdo neviděl, avšak jediný Syn, který je sám Bohem a má nejbližší vztah s Otcem, nám jej dal poznat.*“ Jan poté použil termín „Syn“ v tomto smyslu v několika dalších pasážích.

V Janově evangeliu 5,18-26 Ježíš říká, že všichni by měli „*ctít Syna, jako ctí Otce. Kdo nemá v úctě Syna, nemá v úctě ani*

Otce, který ho poslal“. Z této pasáže rovněž vyplývá, že tím, jak Ježíš hovořil o svém vztahu s Bohem, se mu „stavěl na roveň“. V desáté kapitole Ježíš říká: „*Já a Otec jsme jedno*“ (desátý verš). A ve čtrnácté kapitole dodává: „*Kdo vidí mne, vidí Otce*“ (devátý verš).

Podobné biblické texty odstartovaly staletí dlouhý proces teologické reflexe týkající se vztahu Slova/Syna a Boha Otce, a to ve světle jasného biblického tvrzení, že Bůh je jeden. Výsledkem bylo zformování toho, čemu dnes říkáme učení o Boží trojedinosti. Když dnes mnozí křesťané použijí termín „*Boží Syn*“, ve skutečnosti říkají „*Bůh Syn, druhá osoba Trojice*“. Je důležité mít na paměti, že Bible nepoužívá tento termín přesně tímto způsobem. Jeho užití odráží vyvrálé teologické formulace pozdějších staletí. Je ale stejně důležité nezapomenout na to, že Bible používá tento termín způsobem, jež nevyhnutelně vedly k pochopení, že Bůh je trojediný.

I když korán hovoří o Ježíši jako o Božím Slovu, většina muslimů nechápe tento termín způsobem, jakým jej chápe Bible. Ovšem i u tohoto bodu je zřejmé, že biblický výraz „*Syn*“ nehovoří o doslovném a tělesném zplození. Naopak, popisuje unikátní, věčný a duchovní vztah mezi Ježíšem a Bohem. Námitky muslimů nesměřují vůči samému termínu „*Syn*“, ale vůči myšlence, že byl Bůh zjevem v lidském těle a že touto manifestací byl Ježíš Kristus.

U této otázky budeme schopni vést konstruktivnější diskusi ve chvíli, kdy se zamyslíme nad vztahem Božího Slova a vlastní Boží osoby. V rámci islámské teologické tradice nalezneme horlivé debaty o vztahu Božího Slova a Boží podstaty. Korán stejně jako Bible učí o tom, že všechny věci byly stvořeny Božím Slovem - tak, že Bůh k nim promluvil a řekl „*budte!*“ (například súra 16,40). Většina sunnitské komunity proto došla k závěru, že samo Boží Slovo je věčné a nestvořené. Rovněž dospěli k závěru, že Boží Slovo není identické s Boží podstatou ani není něčím jiným než Bůh; Boží Slovo namísto toho věčně existuje jako nestvořené v Boží podstatě. Někteří sunnitské teologové dále dospěli k závěru, že vzhledem k tomu, že je Boží Slovo zjevem ve svatém koránu, je korán jednak věčnou, nestvořenou kvalitní Boží řečí a jednak dočasným vyjádřením tohoto věčného slova.

Mezi tímto učením a převažujícím křesťanským chápáním dvou přirozeností Krista - božské (nestvořené) a lidské (stvořené) - a vztahu božského Slova/Logu a Otce existují důležité rozdíly. Nenabádám, abychom tyto rozdíly minimalizovali nebo ignorovali. Existuje zde ale mnoho podobností, které nám mohou sloužit jako most pro pochopení, aby muslimové byli schopni porozumět tomu (ať už s tím souhlasí nebo ne), čemu křesťané věří, když se jim to tito snaží vysvětlit.

NECHTĚNÉ HERIZE

Mnozí křesťané jsou naneštěstí špatně informovaní o své vlastní víře. Když se jí pokoušejí vysvětlit muslimským přátelům, nechtěně vyjadřují názory, které církev historicky chápala jako heretické.

Korán například tvrdí, že Ježíš byl podobně jako Adam stvořen z prachu (například 3,59). V reakci na to někteří křesťané odhodlaně prohlásí, že Ježíš není v žádném smyslu stvořenou lidskou bytostí. Nicméně tradiční křesťanské učení zastává názor, že Ježíš má dvě přirozenosti - božskou a lidskou - spojené v jedné osobě. Jeho božská přirozenost (Slovo/Logos) je nestvořená

(Jan 1,1). Ovšem jeho lidská přirozenost je v každém ohledu stejná jako ta naše kromě hříchu (Židům 2,17; 4,15), stvořená z prachu a omezená časem stejně jako my. Popření Ježíšova plného lidství je běžně nazýváno „*doketismem*“.

Jiní křesťané, když hovoří s muslimskými přáteli, upadají do toho, čemu se říká „*apollinarismus*“. Jde o heretické učení, které tvrdí, že Ježíšova božská duše byla oděná do lidského těla. Problém, který z tohoto vzniká, je, že pokud Ježíš neměl plně lidskou duši, pak nebyl v každém ohledu jako my (nezažil stejné pokušení) a přesto bez hříchu.

Další křesťané ve snaze být vůči svým muslimským přátelům citliví, zdůrazňují tak silně oddělení lidské a božské přirozenosti Krista, že popisují Ježíše pouze jako lidskou bytost obývanou Bohem. Toto učení je často nazýváno „*nestoriánství*“ (ačkoliv historický Nestorius zastával trochu jiné názory).

Rozhovory s muslimskými přáteli velmi pravděpodobně prověří, jak dobře tvůj sbor chápe svou vlastní víru v osobu Ježíše Krista. Čtyři nejběžnější chyby, kterých se laičtí křesťané (a někteří pastoři) neúmyslně dopouštějí, jsou, že zapomínají na to, 1) že Kristus je ve své božské přirozenosti coby Logos plně Bohem,

- 2) že Kristus je ve své lidské přirozenosti stejně podstaty jako my,
- 3) že tyto dvě přirozenosti jsou neoddelitelně spojeny v jedné osobě a
- 4) že tato jednota nestírá rozdíly mezi těmito dvěma přirozenostmi.

ZÁVĚR

Čím lépe jako pastor vyzbrojíš svůj sbor v chápání zdravého učení týkajícího se osoby Ježíše Krista, tím více jim pomůžeš k tomu, aby správně reagovali na otázky jejich muslimských přátel. Zároveň je lépe vyzbrojíš pro jejich vlastní život víry - neboť naše spasení závisí na osobě Krista. Mnozí křesťanští myslitelé vyjadřovali v uplynulých stoletích právě tuto myšlenku: „*Kdyby Kristus nebyl Bohem, nemohl by nás spasit, protože pouze Bůh nás může zachránit. Kdyby ale Kristus nebyl člověkem, nemohl by nás spasit, protože pouze někdo, kdo je v každém ohledu jako my kromě hříchu, nás může reprezentovat jako velekněžská oběť za vykoupení našich hříchů.*“ Spasení lidské rasy závisí na skutečnosti, že Ježíš Kristus je plně Bohem a plně člověkem a že tyto dvě přirozenosti jsou odlišné a přesto sjednocené v jedné osobě - v osobě Božího Syna.

Joseph Cumming je duchovním církve Assemblies of God. Patnáct let žil v severní Africe, nyní působí jako vedoucí *Programu smíření* v *Centru pro víru a kulturu* při univerzitě Yale. www.josephcumming.com

Poznámky:

1. Yaleské centrum pro víru a kulturu. <http://yale.edu/faith/rc/rc-rp.htm>

Bůh

k našemu obrazu

Martin Huňát

Za podstatnou překážku pro kázání evangelia v naší zemi považuji skutečnost, že si lidé tvoří Boha ke svému obrazu. Problém nevidím nutně v tom, že by lidé obecně hledali něco či někoho jiného, než skutečného Boha. Problém vidím v tom, že si ho „zjevují“ sami, a že si nedokážou ani představit, že by to šlo jinak. Víme ale, že Bůh se sám zjevuje nám a jeho podoba není vůbec závislá na našem vidění či prožívání Boha.

Tento koncept je ale současné generaci naprosto cizí. Obecná skutečnost přestala být pro lidi pravdou. Instituce, které dříve obecné skutečnosti prezentovaly, např. vláda, učitelé, církev, média (aspoň některá), lékaři, obecně zklamaly. Dnes zkrátka nevíte, co je pravda. Pravdou se stalo osobní prožívání, kontext, ve kterém jednotlivec žije, ať již je to sousedství jeho obydlí (např. sídliště s jeho obyvateli, uskupení domů se zahrádkami pro střední či vyšší střední třídu, rekonstruovaný dům a snaha o „rekonstruovaný“ život na vesnici, kam se někteří vrací) nebo virtuální prostředí her a s tím spojená „webová“ komunita či komunity sociálních sítí. Lidé nechápu, proč by se měli zajímat o obecnou pravdu, o válku na Ukrajině, o válku v muslimských zemích, protože se jich to nedotýká. Nedokážou vidět souvislosti, že když se nebudeme starat o problémy v jiných zemích (nebo i ve vlastní zemi, např. problematika nepřizpůsobivých), budou nám tito obyvatelé o pár desetiletí později klepat v zástupech na dveře.

Lidé věří, že zájem širší komunity nemusí řešit, dokud jim funguje blahobyt jejich úzké komunity (byt, dům, úzká rodina, práce, televize, kroužky pro děti, zábava). Až když se jejich blahobytu začne něco dotýkat (mocní, kteří kradou peníze, nebo utečenci, kteří mohou být hrozbou, nebo sociální systém, který dává lenochům zadarmo peníze těch, kteří je vydělali), začne horlivá diskuse. Češi, podobně jako velká část obyvatel tzv. západní kultury věří, že když se bude každý starat na prvním místě o své osobní blaho, bude to nějak fungovat. Vše je evidentně postaveno na neměnném huma-

nistickém předpokladu, že člověk je dobrý. Z takového klidu ho vyruší buď válka, konflikt (v dnešní době častěji lokálního rozsahu), přírodní pohroma, vážná nemoc nebo poselství evangelia.

Širší souvislosti

Proč lidé nehledají pravdu v širších souvislostech? Protože nás předchozí generace nenaučily, že je třeba se kvůli širším souvislostem v lecčems omezovat, postavit si hranice, abychom se tím lépe měli. Ilustruje to převládající výchova, kterou kolem sebe vidíme. Výchova bez hranic. Lidé nemají ani v dětství (někteří ani v dospělosti) postavené hranice. A nedohlédnou dále než ke své subjektivní pravdě. K tomu můžeme připočít českou oblibu všeho, co je opakem církve a Boha. „Poděkovat“ za to můžeme diktatuře církve během doby temna, která našemu národu ukradla několik staletí života, a diktatuře komunistického režimu, která temnoty našeho národa jen šikovně využila a nenávisť k Boho-církevním věcem jen přiživila. Neochotu našeho národa ke křesťanství (či ochotu dělat vše opačně) chápu spíše jako truc Čechů na minulost než popírání potřeby skutečného Boha.

Řešení? Pomáhat lidem širší souvislosti vidět. Těm, kteří o to stojí. Myslíte, že nejsou? Ale jsou, a je jich dost. Jen my křesťané se kvůli své tvrdohlavosti zasekneme na těch, kteří o to nestojí. Hledejme lidi, kteří stojí o to vidět nejen širší společenské souvislosti, ale také širší duchovní souvislosti. (Pokud v tomto článku říkám duchovní, myslím vždy směřující k tomu jedinému pravému Duchu, Duchu Krista). Každému jim o Bohu, který stvořil svět a člověka ke své slávě, ne ke slávě člověka. Každému jim o lidské ztracenosti, o Kristu, který je Božím Synem, člověkem a přišel pro naši záchranu. Vysvětlujme lidem, že pokud si chtějí křesťanstvím život pouze vylepšit a ne zachránit, skončí v pekle.

Nemyslím si, že naším nepřítelem je neochota lidí poslouchat o Kristu. Myslím, že naším nepřítelem je naše vlastní neschopnost sdělit lidem širší souvislosti, v jejichž centru je Kristus. Sdělit lidem pravdu o Kristu v jejich kontextu. Jak se to stane? Tím, že si něco vymyslím? (Myslím samozřejmě něco křesťanského)... Ne. Ani náhodou.

Zaprvé, jestli mám sdělit lidem pravdu, musím rozumět, jak žijí, „kde jsou“. „Adame, kde jsi?“ Bůh věděl, kde hřešící Adam je, viděl jeho hanbu a pomohl mu v jeho zoufalství láskyplným činem – přioděl ho i jeho ženu koženou suknicí. Ukazovat něčí hanbu bez láskyplné pomoci je k ničemu. Přestaneme být pro lidi důvěryhodní. Láskyplná pomoc nás ale bude stát obětí. Ježíš věděl o lidech své doby, „kde jsou“ a dával jim východisko. Přísnou i laskavou řečí. Neříkám, že dávat východisko je jednoduché, nebo že máme přikrývat hříchy. Bůh totiž člověka z Edenu kvůli hříchu vyhnal. My od sebe nemusíme hříšné odpuzovat, můžeme jim však ukázat na Božího Syna.

Zadruhé, aby mé svědectví mělo váhu, musí můj život být prověřen láskou k církvi, která dle mého názoru stojí jako priorita před láskou ke ztraceným. Jan 13,35 říká: *Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým.*¹ Dnešní „křesťanství bez církve“ se tomuto vyhýbá. Pokud nedokážeme žít jako Kristovi následovníci v láskyplné komunitě církve, nemáme světu co říci. Uvedený citát předpokládá, že ztracení lidé MAJÍ schopnost poznat, zda jsme Kristovi nebo ne, díky přítomnosti lásky v církvi. A nemyslím církev ve smyslu několika přátel, které si vybírám já, ale církev, kterou si vybírá Ježíš, místní společenství v dané obci (město, vesnice). Lidé světa hledí na místní sbory, místní církve, ať tě či oné denominace, které se v naší kultuře veřejně scházejí v modlitebnách a kostelích, a TITO lidé pro ně reprezentují Boha, ne pár mých kamarádů křesťanů, s kterými si udělám křesťanský klub.

Z hlediska naplnění Velkého poslání je podle mě jedno, do jaké církve křesťan chodí, pokud je v ní centrem Kristus. Musí mít ale jednu církev, která je jeho duchovním domovem, dokázal v ní zakotvit, vypořádal si vztahy, chová se zodpovědně a projevuje lásku. Chápu, že existují důvody, proč křesťanovi určité společenství nesedne a není k užítku se v takové církvi dlouhodobě trápit. Je ale špatné, když nedokážu zakotvit nikde.

Zatřetí, sdílení evangelia je pro křesťana jako jednotlivce nad jeho síly. Na řadu opět přichází Boží dokonalý vynález, církve. Je obtížné navázat se ztracenými lidmi duchovní téma? Nevadí. Jsme Tělem Krista. V církvi jsou další lidé, kteří to umí. Nemusí se k tomu přemáhat, připravovat se na to, nebo při evangelizačním „výkonu“ působit jakkoli nepřirozeně. Potřebují jedinou věc – podporu druhých.

Stává se, že tito „evangelisté“ zariskují, přivedou někoho nového do církve, ale nikdo si jejich „úlovků“ nevšimne. A to je přesně moment, kdy je evangelista se svými schopnostmi na konci – neví totiž, jak lidi pastorem, vyučovat, vést, povzbuzovat a zoufale potřebuje pomoc. Pomoc bratří a sester, kteří nejsou schopni evangelizovat tak jako evangelista, a vlastně ani není třeba.² Myslím snad, že jen tito evangelisté jsou zodpovědní za získávání nových lidí? Ne. Uvádím je jako příklad toho, jak církve spolupracuje na naplnění Velkého poslání. Zodpovědní jsme všichni. V církvi existují další možnosti spolupráce. Objevujme je!

Vícekrát jsem slyšel Chomutováky mluvit o naší církvi: „Církve obecně – špatně, tahle je ale OK, tam klidně jděte, a vezměte klidně i děti“. Taková slova z úst necírkevních lidí potěší. Nemusíme církve rušit a zakládat spolek prima křesťanských aktivit, které vedou prima křesťanské osůbky, „hlavně, že to není církev – Božehraň“. Cestu vidím v tom, že změníme pohled lidí na církve. Je to spousta dřiny mnoha křesťanů a trvá to mnoho let, ale je to na úrovni obce možné. Doufám, že i na úrovni národa. Nebojme se tedy lidem představovat Boha takového, jaký je. Pokud je odrazujeme, chyba bude někde jinde. Najdeme ji, přiznejme si ji a změňme se. Získávejme pro Krista další a opravujme jejich pochroumaný pohled na Boha.

Martin Huňát, MTh je pastorem Apoštolské církve v Chomutově. Spolu s manželkou Broňou studovali na biblické škole v Kolíně a oba přijali povolání zakládat církve v oblasti severozápadních Čech. Později Martin pokračoval studiem praktické teologie na Mattersey Hall v Anglii. Martin a Broňa mají tři syny, Šimona, Štěpána a Adama, z nichž první dva jsou již dospělí. Martinova rodina i sbor v Chomutově jsou součástí sítě Církvi bez hranic. Tato síť v rámci Apoštolské církve spolupracuje na zakládání a budování sborů v oblasti SZ Čech.

Poznámky:

1. Ekumenický překlad bible
2. Jen pro dokreslení: nemluví o služebnosti evangelisty dle Ef 4,11, ale o běžných křesťanech, kteří mají dar druhým přirozeně a jednoduše předat evangelium, ztracení jim to věří a nechají se jimi přivést do církve. Tam jejich schopnosti končí a neví co dál, pokud s nimi nikdo z církve nespolečuje. Ještě jedna věc: tito evangelisté jsou lidé obvykle trochu podivní, trochu zvláštní, trochu nezapadající do vytvořených církevních kultur, ale právě to je činí schopnými k výše popsanému. Není nutné s nimi spolupracovat osobně, ale třeba v rámci skupinky nebo nějaké služby.

NEJVĚTŠÍ PŘEKÁŽKY V KÁZÁNÍ EVANGELIA

Viktor Baláž

Více než možnost

Kázání evangelia je hlavním Božím povoláním pro církev. Každý jednotlivec se na něm může podílet. Důležité je přijmout odpovědnost za svůj podíl na tomto povolání a uvědomit si, že to není jen možnost v podobě víkendové zábavy, ale Bohem daný úkol na každý den křesťanského života. Kázání evangelia bylo a je vždy spojeno s překážkami a duchovním bojem. Je to zpráva, která přináší život a vyvolává poplach v nepřátelském táboře. Satan se snaží zabránit tomu, aby lidé tuto zprávu mohli slyšet. A když už ji přece jen uslyší, tak aby ji nemohli pochopit či na ni brzy zapomněli. Naším úkolem společně s Duchem svatým je dělat maximum proto, aby se mu jeho záměry nedařily. Nesmíme se nechat odradit neúspěchem, ale musíme hledat způsoby, jak překonávat překážky postavené na straně společnosti, tak i na straně samotné církve.

Bariéra nezájmu

Při rozhovoru s jedním nevěřícím kamarádem jsem se zeptal, zda je nějaká překážka, která mu brání přijít do církve či se zajímat o Boha. Odpověděl, že nemá žádný důvod se o Boha a církev zajímat. Tento muž představuje skupinu lidí, která je v naší společnosti poměrně značná. Bůh pro ně neexistuje a církev je ve skutečnosti bezvýznamnou organizací, která nestojí za jejich pozornost. Tato skupina lidí si nepřipouští, že je hříšná, nemocná a potřebuje poznat moc evangelia. Dalším důvodem nezájmu je i velké množství stresu a spěchu v dnešní době. Každý má dost svých starostí a nemá čas na něco dalšího. Je to povedená satanova taktika, jak lidi zaměstnat natolik, aby neměli čas se zamyslet nad svým životem.

Marek 2,17 uvádí Ježíšova slova: „*Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Nepřišel jsem pozvat spravedlivé, ale hříšníky.*“ Pokud jsme zdraví, nebo se tak cítíme, tak zřejmě nikdo z nás nepůjde do nemocnice k lékaři na vyšetření. Nemocnici se ze široka vyhneme. Pokud však přijde nemoc či alespoň pocit, že nám není nejlépe, tak začneme o pomoci lékaře přemýšlet či ho přímo vyhledáme. Obdobný princip funguje i na duchovní rovině.

Ten, kdo si uvědomuje svoji vinu, hřích, tak bude otevřenější ke zprávě evangelia. Nebuďme tedy zklamaní odmítnutím těch, kteří se nepovažují za nemocné. Odmítali i Ježíše.

Modleme se, aby Duch svatý v našem národě ukazoval, v čem je hřích, spravedlnost a soud (*Jan 16,8*). Zároveň je důležité, abychom jako církev přinášeli evangelium takovým způsobem, že i lidé mající pocit naprosté nepotřebnosti Boha a církve, budou moci slyšet Boží slovo. Až se ve svém životě dostanou do situace, kdy budou ztrácet půdu pod nohama, tak jim je Duch svatý připomene a třeba jejich uši a srdce budou více otevřené. Pro nás je důležité, abychom se na tuto skupinu nezaměřovali a pak nebyli frustrovaní, když nereagují a nemají o námi nabízené evangelium zájem. Buďme těmi, kteří dají napít žíznícím a těch je v naší zemi mnoho.

Nedůvěryhodnost

Z rozhovorů s lidmi či z jejich následného chování je viditelná značná míra nedůvěry a podezřívavosti vůči církvi. Lidé mají různé předsudky. Obávají se, že jsme sekta, vezmeme jim svobodu, koničky a majetek. Mnozí mají obavu z určité organizovanosti, nechťejí se zavazovat. Zdroje nedůvěry jsou různé. U střední a starší generace kořeny začínají ještě v období totality. V médiích se objevily kauzy z církve spojené s financemi či sexuálním zneužíváním. Přiznejme si, že na oheň nedůvěryhodnosti přiložila mnoho polínek samotná církev svým fungováním – například zasmušilé budovy, nudné bohoslužby, odsuzující zákonictví, neaktuální webové stránky nebo žádná tvůrčí činnost ve prospěch veřejnosti. Nedávný průzkum mezi mladými lidmi ukázal, že je pro ně možné věřit v Boha, ale o církev nemají zájem, protože jí nedůvěřují a nedává jim odpovědi na jejich otázky. Co s tím jako církev uděláme? Můžeme plakat a naříkat, že nám ostatní křivdí? Když jsem nastupoval v roce 1991 na Vysokou vojenskou školu, tak armáda byla na posledních příčkách důvěryhodnosti. Někdy jsem se styděl jít v uniformě. Od té doby se armáda stala jednou z nejprestižnějších organizací. Dnes je na chvostu důvěryhodnosti církev. Změna je dlouhodobý proces, ale je možná. Každý můžeme začít

u svého života a sboru. V jednom městě se setkal starosta s představiteli místních církví a zeptal se jich, co dělají za činnosti pro lidi ve městě. Kromě jednoho všichni mlčeli. Jedinou činností byly bohoslužby. Pouze jediná církev byla veřejně aktivní a následně se stala největším sborem ve městě. I naše osobní zkušenost v zakládání sborů je taková, že v každém městě se snažíme budovat naši důvěryhodnost – setkáme se s vedením města a představíme naši činnost, nabídneme možnost brigády či nějaké konkrétní pomoci, informujeme v místních novinách, organizujeme něco pro děti či mládež. Je to postupný proces, který ale dlouhodobě nese ovoce. Nedáváme tedy svým jednáním příčiny k prohlubování nedůvěryhodnosti církve, ale naopak se podílejíme na pozitivní změně.

Prachy, prachy a prachy

Tento bod přímo navazuje na předchozí. Musíme si připustit, že tenkým lemem ve vztahu mezi společností a církví jsou peníze. To platí zejména nyní, kdy v období po schválení zákona o změně financování církví uvádí média příklady požadavků katolické církve na další majetek. Ve společnosti je tak vysoká míra citlivosti v oblasti financí a lidé jsou tak utvrzováni ve svém přesvědčení, že církvi jde jen o peníze. I díky internetu se lidé dočtou mnohem více o desátcích, a mnohem častěji musím tuto otázku objasňovat. Pro mnohé jsou peníze bohem a ďábel to umí bravurně zneužívat. Můžeme se tak setkat s lidmi, kteří hledají Boha, reagují na evangelium, obrátí se, chodí do církve, ale stále s nimi musíme velmi citlivě řešit otázku financí. Budme v tom s nimi trpěliví. Věřím, že správnou reakcí sborů je štedrost ve prospěch druhých – misie, humanitární dary, činnosti ve prospěch místní komunity, ale i praktické poradenství a pomoc lidem. Nezbytná je také naše osobní poctivost a budování důvěryhodnosti skrze obyčejné praktické věci jako je včasné hrazení faktur.

Informační boom

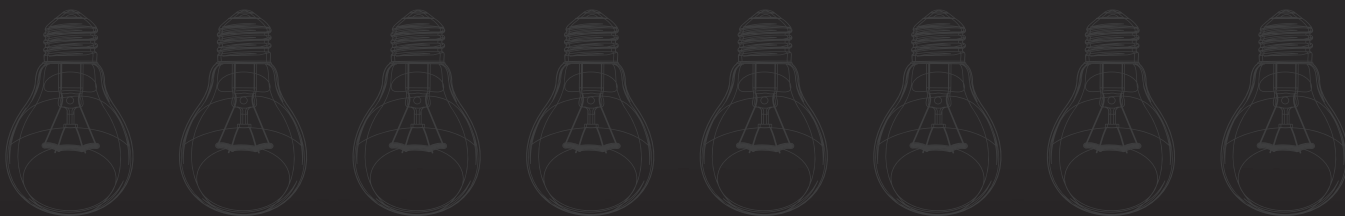
Žijeme v době obrovského množství informací. Vzpomínky starší generace na návštěvy knihoven pro vyhledání informací jsou pro mladé lidi jen těžko pochopitelné. Dnes stačí napsat slovo do internetového vyhledávače a během několika sekund je informací dostatek. Druhou otázkou je, kolik z nich je pravdivých. Lidem se tak otevřela možnost z domova nejen nakupovat v e-shopu, ale zjistit si o církvi a víře, co doslova potřebují. Obdobnou roli hrají veškerá média, kde koluje množství negativních informací o víře, Bohu či církvi. To vše vytváří klamné představy a předsudky. Zároveň se dobrá zpráva evangelia dostává pod nános velkého množství informací a lidé už nejsou schopni se v tom všem orientovat a rozpoznat, co je vlastně pro jejich život důležité. Tím vším došlo v naší společnosti k devalvaci významu slova a informací. Když se pak lidé setkají s pravdivým evangeliem, tak to pro ně může být bohužel jen další z mnoha nepotřebných informací. Církev by však neměla rezignovat, ale naopak se snažit v této situaci zorientovat a přinášet evangelium moderně, srozumitelně, jasně a viditelně. Je smutné, když jedinou prezentací místní církve je neaktuální nástěnka před budovou či zastaralé webové stránky psané náboženským jazykem, nevěřícímu návštěvníkovi těžko srozumitelné. Nesmíme měnit obsah evangelia, ale je nezbytné měnit formy přinášení evangelia. Zamysleme se tedy nad tím, jak prezentujeme v našich městech církve a křesťanství. Jak a co se lidé o nás dozvědí? Jsme zarytí nepřátelé nových technologií jako je Facebook, Youtube, nebo je umíme využít k prezentaci evangelia? Zcela jistě si i tyto možnosti Bůh používá. Nedávno do našeho sboru přišla

mladá žena, která si na internetu hledala nějaké informace k realitám. Díky Bohu byla přeměřována na webové stránky našeho sboru, přišla na bohoslužbu a dnes je členkou sboru. Druhá mladá dívka hledala ve své zoufalé životní situaci pomoc na webových stránkách PoznejBoha a dnes je již také součástí naší církve. Využívejme různorodé způsoby k předání této vzácné zprávy o Ježíši Kristu a pamatujme na to, že lidé si naši zprávy musí nejen všimnout, ale také ji pochopit.

Mohli bychom vyjmenovat další překážky, s kterými se můžeme v naší zemi při zvěstování evangelia setkat. Do budoucna se pravděpodobně objeví další. Důležité je, abychom byli církví, která na ně umí reagovat a pomůže nevěřícím lidem je překonat a udělat krok k Bohu.

Ing. Viktor Baláž se podílel na vzniku sboru Apoštolské církve ve Vyškově, od roku 2008 je pastorem sboru. Současně je také seniorem Jihomoravské oblasti. Rád podporuje službu dětí a mládeže. Touží vidět zdravou a rozvíjející se církev, která je schopná oslovit současnou společnost. Je ženatý a s manželkou Lucií mají tři děti.

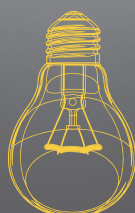

NÁŠ BOJ O EVANGELIUM

Daří se nám naplňovat Ježíšův úkol?

Tomáš Hasmanda

Jako křesťanský vedoucí často přemýšlím nad tím, jestli se nám daří naplňovat Ježíšův úkol - kázat evangelium celému světu. Chtěl bych v tomto článku chvíli přemýšlet „nahlas“ o otázkách a myšlenkách, které ovlivňují můj život a službu. Nejprve bych ale rád vysvětlil, jak rozumím biblickému učení o evangelizaci, abyste chápali můj způsob přemýšlení.

V Bibli vidím celou škálu obrazů evangelizace. Vybral jsem některé z nich.

1/ Jsme světlo: (Mt 5,13)

DNA světla je svítit = naší DNA je ukazovat svým životem Ježíše = jak se chováme; jak mluvíme; jak řešíme situace; jak žijeme; jak milujeme Boha; jak s Bohem žijeme atd.

Opakem je ukrytí světla = pokud ukrýváme svůj život s Ježíšem, ztrácíme svou DNA světla.

2/ Jsme soli: (Mt 5,14-16)

Sůl činí jídlo chutné a zabraňuje rozkladu. Také působí žízeň. Stejně tak my, křesťané, můžeme svou laskavostí, milostí, pomocí, modlitbou a vlídností pomoci žít lidem kolem nás lepším životem. Zároveň tím přinášíme Boží přítomnost do tohoto světa a trvale vypůsobujeme „žízeň“ po Bohu.

3/ Jsme vůně: (2K 2,15-16)

Pokud jsme opravdu Kristovci, tak lidem „voníme“ Ježíšem, což některé přitahuje a druhé odpuzuje.

4/ Jde o naši ochotu a připravenost mluvit o Ježíši:

Máme žít tak, abychom byli kdykoliv připraveni mluvit o své vášni pro Krista.

5/ Práce evangelistů: (Ef 4,8-16)

Evangelisté pracují na tom, aby církev byla vždy nastavená směrem k nevěřícím lidem = zajímala se o ně; milovala je; horlivě zvěstovala evangelium jakýmkoliv způsobem; přinášela neředitelné evangelium...

Pokud tomu tedy dobře rozumím, je evangelizace životním stylem nejen každého křesťana, ale celé Ježíšovy církve. Nejedná se o nějakou specifickou činnost na náměstí, ale o aktivní postoj každého z nás.

Co to tedy znamená pro nás ve 21. století? Žijeme v době překotných změn, které přinášejí stále nové výzvy, a to tak rychle, až máme často pocit, že na ně nestačíme reagovat. Z toho důvodu zápasíme jako křesťané v nesení evangelia s různými překážkami. O některých bych se rád zmínil.

1/ Nerozeznáváme Boží otevřené dveře:

Všiml jsem si, že jsme často obklopeni mnoha příležitostmi, jak přinést Ježíše kolem nás. Říkám tomu „Boží otevřené dveře“. Někdy to jsou nenápadné chvíle, kdy mohu někomu pomoci, usmát se nebo říci něco povzbudivého. Jindy získáme přístup k nějaké rodině, skupině lidí nebo příležitost pracovat na nějakém projektu. Také si můžeme všimnout nějaké malé nebo velké potřeby. Problémem bývá to, že často tyto příležitosti vypadají na začátku velmi nenápadně nebo vyžadují skutečnou odvahu a víru. Poslouchání Ducha svatého nebo „zachycení jeho signálu“ není vždy snadné. Pohodlí nicnedělání je příjemnější...

2/ Nerozumíme lidem kolem nás:

Smutnou skutečností platící o mnoha křesťanech a sborech je, že žijí v uzavřených „sborových hradech“, obklopených vodními příkopy, a občas vyjedou v naleštěné zbroji na spanilou evangeli-

zační jízdu. Podle starých a osvědčených receptů našich předků se snažíme oslovit lidi kolem nás, ale nakonec zjistíme, že jim vlastně nerozumíme. Víme opravdu, čím se lidé kolem nás trápí, čeho se bojí, co nesnáší, nad čím přemýšlejí? Chápeme jejich hodnoty, snažíme se opravdově porozumět, čemu věří, anebo jim nabízíme ty své „pravé a správné odpovědi“?

3/ Bojujeme se strachem, abychom nebyli „ušpinění světem“, nebo se snažíme světu tolik přizpůsobit, až ztrácíme svou DNA Božího dítěte:

Z nějakého záhadného důvodu se jako křesťané nejčastěji pohybujeme v extrémních mantinelech křesťanství = buď se bojíme přiblížit k nevěřícím, abychom od nich „nechytili“ virus hříchu, nebo se tolik snažíme být jako oni, až splyneme a ztratíme svoji identitu. Vždy budeme „jiní“, ale máme tu být pro ně. To je přece úkol, který nám Ježíš dal. Nemáme lidi moralizovat, ale mluvit s nimi o Ježíši, který i nás zachránil a odpustil nám.

4/ Jsme příliš unaveni ze zaměstnání a církevních programů:

Zdá se mi, že mnohdy nevíme co pro svět dělat, a proto vytváříme množství programů, které působí dojmem, že zachraňujeme tento svět, ale ve skutečnosti jsou jen určitou tradicí - je přece správné to dělat ...vždy jsme to dělali ... to je ta jediná „svatá“ aktivita, jiné neděláme... Vedle toho zapomínáme, že žijeme v době, která na nás klade velké časové nároky v zaměstnání, takže býváme často velmi unaveni a musíme být opatrní, do čeho investujeme svůj čas. Naštěstí je pracovní prostředí úžasnou příležitostí k nesení evangelia svým životem, takže nezahálíme :-)

5/ Příliš se díváme na to, jak to dělají druzí, a málo sami nasloucháme Bohu:

Jeden můj přítel, který hodně ovlivňuje můj křesťanský život, řekl tuto myšlenku: „Jsem unavený z akcí, kdy přijíždějí lidé z celého světa, aby nám řekli, jak to máme v evangelizaci dělat, protože u nich to tak funguje. Proč se raději nepostaví za kazatelnu a neřeknou: ‚Hledali jsme u vás Boha a ten k nám promluvil. Vedl nás v tom, co máme dělat, a tak jsme jej poslechli. Výsledkem je to, o čem jste slyšeli.‘ Proto chci říci toto - opravdu se vyplatí hledat Hospodina a následovat ho. On si vás použije tak, jako si použil nás. Hlavně se nás nesnažte napodobovat. Hleďte prosím svou cestu, protože stejně, jako se to muselo narodit z Ducha svatého u nás, musí se to narodit i u vás...“

Snad se mi alespoň trochu povedlo srozumitelně vyjádřit své myšlenky, modlitby a hledání. Neumím dávat návody, protože jsem zjistil, že následování Ježíše je velké dobrodružství života, které začíná každé ráno. Nikdy nevíme, co nám tento den přinese, ale vyplatí se usilovat o Boží blízkost a milovat aktivně jeho láskou všechny ty ztracené kolem nás. Toto je i moje modlitba.

Bc. Tomáš Hasmanda je pastorem sboru Apoštolské církve ve Valašském Meziříčí a seniorem Středomoravské oblasti AC. Ještě v období komunismu pomáhal rodičům zakládat sbor, ve kterém je dnes pastorem. Vystudoval teologii na Univerzitě Mateja Bela v Bánské Bystrici. Je ženatý, s manželkou Martinou mají tři děti.

Craig Keener

EVANGELIUM PODLE JANA

3:16

Kázat evangelium jsem začal brzy poté, co jsem přijal Krista. Velice záhy mi došlo, že způsob, jak vysvětlují proces spasení, závisí na tom, čemu v souvislosti se spasením věřím. Spasení je jednou z nejdůležitějších doktrín, které je pro nás důležité si osvojit a zvládnout.

Jan 3,16 je známým veršem o spasení. Často ho citujeme, aniž bychom se zamysleli nad tím, co tento verš učí. Pokud chceme plně pochopit význam tohoto verše, musíme se do něj zaposlouchat tak, jak jej slyšeli Janovi první posluchači - tedy v kontextu celého Janova evangelia. Tento verš klade důraz na myšlenky související se spasením, které se opakovaně objevují v celém Janově evangeliu. Mezi tato témata patří povaha Boží lásky, význam světa, způsob, jak Bůh daroval svého Syna, otázka Božího synovství, spasitelné víry a jejího základu a otázka věčného života.

1. BŮH MILOVAL

Podle J 3,16 je hlavním důvodem spasení Boží láska. Bůh neměl morální povinnost zachránit svět, který se vzburil proti svému Stvořiteli. Nicméně láska, která jej inspirovala k tomu, aby nás stvořil, jej rovněž motivovala k tomu, aby obnovil pozitivní vztah mezi sebou a námi.

Jak vlastně tato láska vypadá? Ne každý způsob, jak tuto lásku vysvětlit, je přínosný. Mnohé knihy například hovoří o tom, že v Janově evangeliu lze pro slovo láska nalézt několik odlišných řeckých výrazů. Nicméně v době, kdy Jan psal své evangelium, byly tyto výrazy zaměnitelné. Žádný slovník, ať už jde o slovník řecký, anglický nebo jakýkoliv jiný, nám nedokáže dostatečně tento druh lásky vysvětlit. Příklad Boží lásky dodává tomuto výrazu hlubší význam, než je toto slovo samo schopno vyjádřit.

Když si kupříkladu uvědomíme, jak moc Otec miluje Syna, pomůže nám to pochopit jeho lásku ke světu, neboť Bůh dal svého Syna za tento svět z lásky. Janovo evangelium opakovaně zdůrazňuje vzájemnou lásku mezi Otcem a Synem. Například:

- Otec miluje svého Syna, který je skutečně poslušný (10,17).
- Otec hluboce miluje svého Syna a vše mu svěřil (3,35)
- Otec miluje Syna navěky (17,24).
- Syn miluje Otce natolik, že Otcův příkaz, aby položil svůj život za svět, uposlechl (14,31).

Láska, kterou Jan popisuje, odkazuje na intimní vztah, lásku, jež je vyjádřena sebeobětováním.

Rodiče a děti, kteří se navzájem milují, dokážou Janův popis nadpřirozené lásky pochopit, byť naše lidská láska nemůže být ničím víc než jen vzdáleným odrazem vzájemné lásky mezi Otcem a Synem.

První konkrétní zmínku o lásce v Janově evangeliu najdeme v J 3,16. Zde se píše o Boží lásce k světu. Pouze Boží láska ke světu vysvětluje, proč poslal svého milovaného Syna, kterého nekonečně a věčně miluje, aby zemřel na kříži. A aby nikdo nemohl pochybovat, Ježíš učí, že Otec miloval svět stejně, jako miloval Syna (17,23). Tváří v tvář tomu, co Bůh obětoval, zpochybňování Boží lásky k nám vyjadřuje nevěru, která zarmucuje jeho srdce.

Bůh byl ochoten vytrpět bolest ze ztráty svého Syna, aby zachránil svět, který miloval. Kříž dodává lásce důvěryhodnost. Mnozí ateisté a agnostici si jen stěžují, dokážou představit milujícího Boha. Jímá je hrůza, když vidí, kolik je utrpení na světě. Zapomínají však na to, že Bůh se také rozhodl podstoupit utrpení na kříži.

Já osobně jsem také kdysi býval ateistou, avšak mé srdce proměnila Boží láska. Má manželka strávila rok a půl jako uprchlík v Kongu. Přes prožité utrpení však může dosvědčit, že Boží láska jí dala sílu toto vše vydržet.

2. BŮH MILOVAL SVĚT

Předmětem spasení je svět. Bůh miloval nejen svého poslušného Syna, ale také svět, který se k němu neznal či mu dokonce vzdoroval. ¹ Boží láska k celému světu nám připomíná, že Hospodin chce, aby každý uvěřil v Ježíše a přijal spasení.

Někteří z Ježíšových současníků rádi zdůrazňovali, že Bůh miluje specifickým způsobem národ Izrael a spravedlivé lidi. Neuvědomovali si však, že Hospodinova láska je širší, on miluje každého. Čtvrtá kapitola Janova evangelia nám ukazuje, jak někteří Samařané tuto skutečnost začínali chápat. Porozuměli, že Ježíš je Spasitel světa (4,42; srov. 1J 4,14), přičemž pojem „svět“ zahrnoval i Samařany, kteří žili v opovržení od většiny Židů. A pokud se tento pojem vztahoval i na ně, tak to platilo i o všech ostatních lidech, včetně těch, kterými dnes máme tendenci opovrhovat my.

Možná to dá více práce přinést Boží světlo etnickým skupinám zahaleným v temnotě, neexistuje však jediné etnikum, jediný člověk, který by stál mimo dosah Boží lásky. Ježíš prolil krev

za všechny. Ctíme-li jeho oběť, budeme svou službou a láskou překračovat všechny etnické, kulturní a náboženské hranice.

To, že Bůh obětoval svého Syna za svět, neznamená, že je každý spasen; znamená to, že je spasení každému *dostupné*. Jan 3,17 zdůrazňuje, že Bůh neposlal svého Syna na svět, aby jej odsoudil; svět již odsouzen byl. Poslal svého Syna, aby svět zachránil. Ježíš je obětí, která usmíruje Boží hněv vůči hříchům, a to nejenom našim, ale i hříchům celého světa (1J 2,2). Spasení je pro „*každého, kdo věří*“.

Měli bychom chtít podělit se o tuto dobrou zprávu s lidmi, neboť Bůh touží, aby spasení obdržel každý. Když budeme přemýšlet nad nezasazenými etnickými skupinami, mějme na paměti, že Ježíš již zaplatil cenu za jejich spasení. Přesto však musí věřit, aby byli spaseni. Tato nezbytnost nás vybízí k následování Kristova obětavého příkladu a k odhodlání učinit vše, co je nutné, abychom předali nespasěným lidem poselství o tom, že je Bůh natolik miluje, že za ně obětoval svého vlastního Syna.

3. BŮH DAL

Boží láska byla důvodem pro spasení, avšak aby se mohlo uskutečnit, musel Bůh darovat svého Syna.

Často čteme slova „*neboť tak Bůh miloval svět*“, jako kdyby to znamenalo „*neboť Bůh miloval svět tak moc*“. Tato slova vsutku vyjadřují velikost Boží lásky. Avšak řecký výraz *houtos*, který se zde překládá slovem „*tak*“, neznamená „*tak moc*“. Znamená „*tímto způsobem*“. Tento verš tedy říká: „*Takto Bůh miloval svět*.“ Bůh jen tak abstraktně neprohlásil, „*miluji vás*“. Poskytnul nám konečný důkaz této lásky tím, že obětoval svého Syna.

Co míní verš J 3,16 slovy, že Bůh „*dal*“ svého syna? O dva verše výše Jan vysvětluje, že Ježíš bude „*vyvýšen*“. Ježíš řekl svým nepřátelům, že jej vyvýší (8,28). Později Ježíš zaslíbil, že až bude vyvýšen, přitáhne svět k sobě. Jan vysvětluje: „*Ježíš to řekl, aby zjevil způsob, kterým zemře*“ (12,32.33; autorův překlad). Znamená to, že Bůh dal svého Syna tím, že dovolil jeho nepřátelům, aby jej ukřižovali. Výraz „*vyvýšil*“ je ozvěnou slov z Izaiáše 52,13. Boží služebník bude vyvýšen. Izaiáš 53 popisuje oběť trpícího služebníka.

Bůh nás miluje neustále, avšak J 3,16 poukazuje na konkrétní skutek lásky. Čas, který Jan užil u sloves „*miloval*“ a „*dal*“ (řečtina zde používá tvar zvaný *aorist*), s největší pravděpodobností vyjadřuje jednorázový skutek. Bůh dal světu svého Syna tak, že Ježíš položil svůj život za nás na kříži. Jako obětní beránek za hřích snímá Ježíš hříchy světa (Jan 1,29). Kristus tak zahynul místo toho, aby zahynul svět (srov. 11, 51.52).

4. BŮH DAL SVÉHO JEDINÉHO SYNA

Výraz „*jediný*“ se hlavně používal pro zvláštním způsobem milované dítě, které bylo obvykle jedináčkem. Starověké židovské zdroje takto vyzdvihovaly Abrahamovu poslušnost Bohu, kvůli níž byl ochoten obětovat svého milovaného syna Izáka. Takový popis Ježíše opakovaně zdůrazňuje velikost Boží obětavé lásky, kterou Hospodin projevil tím, že za nás Ježíše dal. Některé židovské zdroje již v té době uvažovaly o přicházejícím mesiáši jako o Božím „*synu*“, avšak Jan zde hovoří o Božím Synu zvláštním způsobem a vyzdvihuje Ježíšův věčný vztah s Otcem.

To, že J 3,16 má na mysli tento aspekt Ježíšova synovství, je zjevné z dalších klíčových míst tohoto evangelia. Jeho autor ve své úvodní předmluvě zdůrazňuje, že Ježíš je jednak Bohem

a jednak má důvěrný vztah s Otcem. To znamená, že Ježíš je jinou osobou než Otec, avšak je Bohem Synem. Podle J 1,1 *slovo* bylo Bohem a přebývalo u Boha. Jan 1,18 zdůrazňuje, že „*jediný*“ Bůh, Ježíš, je v Otcově lůně. Podobně i na konci tohoto evangelia Tomáš vyznává Ježíše jako svého Pána a svého Boha (20,28). Jan píše své evangelium proto, aby i jeho posluchači mohli uvěřit, že Ježíš je Božím synem (20,31).

Znovu bychom měli vyzdvihnout význam fráze „*jediného syna*“ z J 3,16. Tím, že je zde konkrétně zmíněno, že ten, kterého Bůh dal, byl jeho „*jediným synem*“, Jan zdůrazňuje nezměrnou Boží lásku, kterou Bůh světu prostřednictvím obětování Ježíše projevil.

5. KAŽDÝ, KDO VĚŘÍ

Ačkoliv Ježíšova smrt zajišťuje spasení pro všechny, pouze někteří si toto spasení přisvojí. Bůh tomuto světu poskytl spasení na úkor velké osobní oběti. Přesto však spasení jedince není automatické. Tato pasáž potvrzuje, že lidé musí jeho dar přijmout. Musíme „*věřit*“, to znamená důvěřovat v pravdivost tohoto daru či spoléhat na tento dar. Kristova smrt objektivně poskytuje spasení. Přijetí Ježíše vírou umožňuje subjektivně si přisvojit to, co nám on poskytl.

Někteří přicházejí s velmi atraktivním poselstvím o tom, že všichni budou jednou spaseni. Není těžké pochopit, proč by lidé něčemu takovému chtěli věřit. Bůh chce, aby všichni byli spaseni a i my bychom měli chtít totéž. Pokud však nedbáme na prostředek, díky němuž Bůh spasení poskytl, má to opačný důsledek: zastíráme pravdu o spasení. V J 3,18 se dozvídáme, že dokud lidé nevloží svou důvěru v Božího syna, podléhají soudu. Bůh poskytl tento dar všem, my však musíme jeho dar přijmout (a usilovat o to, aby i ostatní k němu měli přístup).

Jiní zase věnují více pozornosti Janovu výrazu „*věří*“ a přiřazují mu některé atraktivní aspekty, které mu však nepatří. Například tvrzení, že jakmile člověk v nějaký okamžik uvěří, je navždy spasen, ať už ve víře v Ježíše setrvá či nikoliv. Vzhledem k tomu, že v J 3,16 je použit přítomný čas („*věří*“ - *pisteuon*), lze předpokládat, že je zde řeč o víře, která trvá.

Kromě toho názor, že víru není třeba zachovat, přehlídí kontext pasáže v J 3,16. Krátce předtím je totiž řeč o tom, že mnozí lidé viděli v Jeruzalémě Ježíšova znamení a „*uvěřili*“ v něj. Ježíš nicméně jejich důvěru neopětoval, neboť věděl, co v nich je (2,23-25).

To, že Ježíš na nás udělá dojem, ještě samo o sobě nelze považovat za spasitelnou víru. Později v Janově evangeliu vidíme, jak někteří z Ježíšových posluchačů v něho „*věřili*“ - avšak jejich víra je dočasná. Již zakrátko jej chtějí kamenovat (8,30.59). Ježíš je ale varuje, že mohou být jeho učedníky, pouze pokud setrvávají v jeho učení (8,31) - což se zjevně nestalo. Měli být víra skutečně spasitelnou vírou, musí být zachována až do konce. Jinak budou tito potenciální učedníci podobní uschlým větvím, které jsou na vinném kmeni zbytečné a hodí se pouze k tomu, aby byly odřezány a spáleny (15,6).

V průběhu let někteří z mých nejbližších přátel opustili křesťanskou víru. Jeden můj drahý přítel konvertoval k jinému náboženství; jiný se stal agnostikem. Rád bych věřil tomu, že zůstanou spaseni i ve svém současném stavu. Tato víra by však byla v protikladu k J 3,16 a i k dalším textům, počínaje Pavlovým dopisem Židům až po knihu Zjevení.²

6. VĚŘÍ V NĚHO

Spasitelná víra není pouze ta, která vytrvá; vyžaduje rovněž konkrétní předmět. Někteří argumentují, že dokud člověk v něco věří, bude spasen. Avšak mít pouze nějakou obecnou náboženskou víru ještě nikoho nespasí. Jan 3,16 popisuje spasitelnou víru jako víru „v něho“ – v Ježíše, Božího Syna. Někteří lidé dospějí k takové víře blíže než ostatní. Muslimové například sdílí s křesťany víru v to, že Ježíš byl prorokem narozeným z panny, který činil zázraky; tato úcta k našemu Pánu vytváří pro muslimy a křesťany významnou společnou půdu. Avšak Jan podotýká, že spasitelná víra vyžaduje více než jen uznání toho, že Ježíš byl prorokem konajícím zázraky.

Na různých místech Janova evangelia Ježíš zjevuje svou identitu často pomocí explicitních výroků „já jsem“; přirovnává se například k pastýři nebo k vinnému kmeni (10,11; 15,1). Na jiných místech evangelia lidé rovněž poznávají pravdu o jeho totožnosti: Ježíš je Beránek Boží (1,29.36); je Božím Synem, králem Izraele (1,49); a je Božím svatým (6,69). Avšak vyvrcholením je v rámci tohoto evangelia Tomášovo prohlášení, že Ježíš je Pánem a Bohem (20,28).

Ježíš definuje Tomášovo vyznání jako víru: „Uvěřil jsi proto, že jsi mě viděl?“ (20,29; autorův překlad). Tomášova víra má správný obsah: Ježíš je naším Pánem a naším Bohem. Avšak Ježíš lidi vybízí k ještě vyšší úrovni víry: „Požehnaní jsou ti, kteří uvěřili, i když neviděli“ (20,29; autorův překlad). Znamená to, že ti z nás, kteří neviděli Ježíše v těle, mohou i přesto uvěřit tomu, čemu věřil Tomáš, a sice že Ježíš je Pánem a Bohem. Je možné toho dosáhnout, aniž bychom s ním byli na této zemi, neboť Ježíšovi první učedníci a Duch svatý nám jsou svědky.

Tato scéna je vrcholem Janova evangelia a vrcholným vysvětlením toho, co J 3,16 míní vírou. Jan okamžitě uzavírá hlavní stať svého evangelia tím, že v podstatě dodává: „Popsal jsem znamení, která jsou zahrnuta do této knihy, abyste vy, moji čtenáři a posluchači, kteří neviděli Ježíše v těle, i přesto mohli věřit, že Ježíš je Kristus, Boží syn“ (20,31; parafráze autora). Dokázali jsme více než Tomáš: aniž bychom spatřili vzkříšeného Krista tváří v tvář, přijímáme jej jako Božího syna. Spasitelná víra má konkrétní obsah.

Jak by mohla spasitelná víra nezahrnovat Ježíše? Pokud by existovaly jiné cesty ke spasení, proč by Bůh dopustil, aby jeho milovaný syn kvůli nám podstoupil bolest a ukřižování na kříži? Jiné novozákonní pasáže hovoří o spasení různými způsoby – jako o přechodu z temnoty do světla, ze smrti do života, z otroctví do svobody. Všechny tyto pasáže ovšem sdílí jednu společnou pravdu: k Bohu přicházíme prostřednictvím Ježíše Krista. On zaplatil cenu; a lidé na to musí reagovat. Judaismus nás spasit nemůže; buddhismus nás spasit nemůže; islám nás spasit nemůže; ani křesťanství nás spasit nemůže. Pouze Ježíš Kristus nás může spasit. Z tohoto důvodu Bůh daroval svého jediného Syna.

7. KAŽDÝ, KDO VĚŘÍ, MÁ VĚČNÝ ŽIVOT

Několik veršů před J 3,16 hovořil Ježíš s Nikodémem o novém narození z Boha. Nové narození je počátkem nového života - věčného života. Znamená to, že nejsme pouze zachráněni před soudem (3,18.36), ale jsme rovněž spaseni k novému životu. Spasení nespočívá pouze v tom, před čím jsme zachráněni (smrt), ale rovněž i v tom, k čemu jsme zachráněni – k novému životu pod vedením skutečného a spravedlivého Pána lidstva, našeho Stvořitele a Spasitele, Ježíše Krista. My nekonáme dobré skutky, aby-

chom dosáhli daru spasení; dobrota je totiž součástí tohoto daru. Spasení z hříchu znamená, že tím, že nás Bůh spasil, nám daroval i nový způsob života.

Co znamená fráze *věčný život*? S ohledem na Daniele 12,2 hovořili mnozí Židé o „věčném životě“ jako o životě v budoucím světě, který očekávali po nadcházejícím vzkříšení z mrtvých. Proto mnozí Židé vzhlíželi k věčnému životu v budoucnosti. V kontrastu s tím však J 3,16 a často i další místa v Janově evangeliu hovoří o věčném životě jako o něčem, co máme v přítomném čase. Znamená to, že prostřednictvím Božího Syna, jehož Hospodin vzkřísil z mrtvých, jsme již nyní začali zakoušet život nadcházejícího věku. Stále sice očekáváme na vzkříšení našich těl, přesto už ale můžeme žít ve vztahu s Bohem a s druhými, který je předobrazem budoucnosti (srov. 17,3.21).

Znamená to, že by současný svět měl být schopen při pohledu na církev spatřit, jaký bude zaslíbený nový svět. Jako křesťané někdy nedostatečně žijeme ve shodě se svými rodnými právy, neboť nevíme, kým jsme. Jsme předvojem budoucího věku, světlo Božího budoucího světa v tomto současném. Jen si představte, čeho bychom mohli v tomto světě dosáhnout, pokud bychom pamatovali na to, že opravdu patříme budoucímu světu a žili zde tak, abychom proměňovali další životy a připravovali další lidi na tento budoucí svět.

Craig Keener, Ph.D., je profesorem Nového zákona na teologickém semináři v Asbury a absolventem teologického semináře Assemblies of God. Je autorem 15 knih včetně *IVP Bible Background Commentary: New Testament* (více než půl milionu prodaných výtisků) a vícesvazkových děl vydaných u Baker Academic: *The Gospel of John: A Commentary*; *Miracles: The Credibility of the New Testament Accounts*; *Acts: An Exegetical Commentary*.

Pro dodatečnou četbu viz:

<http://www.craigKeener.com/for-god-so-loved-the-world-what-it-means-to-believe-in-john-316/>

Poznámky

1. Jan to zdůrazňuje v 1,10; 6,51; 15,18.

2. Viz např. Marek 4,14–20; Skutky 14,22; Římanům 11,22; 1. Korintským 9,27; Galatským 4,19; 5,4; Koloským 1,23; 1. Tesalonickým 3,5; 1. Timoteova 4,1; Židům 2,1–3; 6,4–6; 10,29; 12,15–29; Jakub 5,19,20; 2. Petrova 2,20–22; Zjevení 3,5.

KOMPLETNÍ LETNIČNÍ SÉRIE

6. část

Letniční praxe: Křest v Duchu svatém
je vyjádřen konkrétním projevem

Další otázka, kterou byste mohli položit, zní: „*Projevuje se tato zásadní a oddělená zkušenost nějakým způsobem?*“

Jinými slovy, pokud budu pokřtěn v Duchu svatém, jak to poznám? Ucítím něco?

Uslyším něco? Udělám něco? Odpověď je „*ano*“.

MARK WOOTTON

Když lidé obdrží dar Ducha svatého, zakusí často přívalem pocitů. Mnohokrát pocítí přítomnost Boží slávy v takové míře, kterou nikdy předtím nezakusili. Vzhledem k tomu, že každý člověk je jedinečný, reaguje na tuto slávu nejrůznějšími způsoby. Někteří, stejně jako to popisuje Bible, skloní v úctě hlavu; jiní pozvednou své ruce, jako by chtěli na tuto slávu dosáhnout; jiní jsou přemoženi touto slávou a padnou na kolena, na tvář či na záda; a zase jiní začnou radostí tiše plakat. Z biblického hlediska je ovšem patrné, že u těch, kteří přijali tento oddělený a významný dar, existuje jedna konkrétní společná zkušenost. Všichni začali chválit Boha jazyky, kterým se nikdy předtím neučili.

V knize Skutků je pět případů, kdy lidé přijali Ducha svatého. Těchto pět událostí nám podává přesvědčivý důkaz o tom, že udělení Ducha svatého bylo zároveň provázeno mluvením v jazycích, což je vlastně schopnost hlásat Boží slávu dříve neuskutečnitelnými způsoby. Někomu se tento názor může zdát nekonvenční, věnujte mi však ještě pár minut. Prozkoumejte sami následujících pět situací.

Den Letnic

Ve druhé kapitole knihy Skutků čteme o sto dvaceti následovnících Krista shromážděných v horní místnosti. Uposlechli Ježíšův příkaz, který obdrželi o deset dní dříve. Ten zněl, aby setrvali v Jeruzalémě, dokud nebudou vyzbrojeni mocí shůry. Přečtěme si ještě jednou popis toho, co se následně odehrálo:

Když nastal den letnic, byli všichni shromážděni na jednom místě. Náhle se strhl hukot z nebe, jako když se žene prudký víchru, a naplnil celý dům, kde byli. A ukázaly se jim jakoby ohnivé jazyky, rozdělily se a na každém z nich spočinul jeden; všichni byli naplněni Duchem svatým a začali ve vytržení mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával promlouvat. (Skutky 2,1-4)

Událost, která se odehrála v horní místnosti, měla ve skutečnosti řadu doprovodných znamení. Pokud by to byla pouze jediná nám známá situace, oprávněně bychom mohli dojít k závěru, že doprovodným znamením udělení Ducha svatého je zvuk přicházející z nebe podobající se silnému víchru. Rovněž bychom mohli dospět k závěru, že důkazem přijetí daru Ducha svatého jsou ohnivé jazyky, které se nad lidmi rozdělují. A dále bychom se mohli domnívat, že průvodním znamením křtu v Duchu svatém je mluvení v jazycích. Na základě této jediné pasáže bychom mohli dospět k závěru, že všechny tyto tři důkazy jsou potvrzením přijetí daru Ducha svatého.

V této souvislosti by zde bylo vhodné podotknout, že mluvení v jazycích nebylo pouhým extatickým drmoláním. V následujícím odstavci druhé kapitoly Skutků zjišťujeme, že se v Jeruzalémě u příležitosti svátku Letnic nacházelo velké množství Židů z celého světa, kteří tam při této příležitosti dorazili. Je zde zmíněno nejméně patnáct různých jazykových skupin. Když tito lidé uslyšeli zmíněných sto dvacet učedníků hovořit v různých jazycích, rozpoznali v této směsici své vlastní jazyky. Porozuměli jazyku i poselství. Poselství těch, kteří takto hovořili, se zaměřovalo na téma nádherných Božích skutků. Nejednalo se tedy o nějaké drmolání verbálních nesmyslů; učedníci byli nadpřirozeně zmocněni k inteligentnímu podpisu úžasných Božích skutků a to v jazycích, které nikdy předtím osobně nestudovali!

A tak tedy v rámci první události vylití Ducha svatého v knize Skutků nacházíme několik doprovodných znaků. Byl zde zvuk ženucího se mocného víchru, který naplnil místnost. Byly zde ohnivé jazyky, které se rozdělily a spočinuly na každém z učedníků. A nakonec zde byla schopnost oslavovat Boha neznámými jazyky. Které z těchto znamení bylo tím skutečným důkazem přijetí daru Ducha svatého? Všechny tři? V následujících čtyřech případech, které kniha Skutků nabízí, se dozvíme více.

Petr v domě Kornélia

V desáté kapitole Skutků je nám představen člověk jménem Kornélius, důstojník tzv. italského pluku. Zajímavé je, že to byl zároveň bohabojný člověk. Nebyl typickým setníkem. Pasáž o něm hovoří jako o zbožném člověku a štědrém dárci. Krom toho byl i znám jako muž oddaný modlitbě. A právě během jednoho svého modlitebního ztišení obdržel vidění, v němž mu anděl nařídil, aby si nechal poslat pro Petra. Anděl uvedl, že Petr přijde z Joppe a sdělí Kornéliovi, co musí udělat.

A zatímco byl Petr v Joppe, obdržel i on zvláštní vidění. Viděl z nebe sestupovat velikou plachtu, na které byly různé druhy zvířat. Petrovi bylo řečeno, aby některé z těch zvířat vybral, zabil je a pojedl. Přišlo to v pravý okamžik, neboť Petr zrovna dostal hlad. Zároveň si ale také všiml, že zvířata na plachtě patří k těm druhům, jejichž konzumací by se Židé poskvřnili. Petr odmítl jíst, ačkoliv byl k tomu třikrát vyzván. Toto vidění jej mělo připravit na to, aby přijal pozvání a navštívil dům pohana.

Jakmile dorazil do Kornéliova domu, Kornélius se mu představil a Petr se zároveň zeptal na smysl tohoto pozvání. Dostalo se mu odpovědi, že Kornélius jednoduše uposlechl nařízení anděla, který jej vyzval, aby Petra domů pozval a že Petr už bude vědět, co má říci. Petr se kratičce podělil o to, co se skrze tuto zkušenost naučil a pak pokračoval a sdílel s přítomnými příběh o Kristu. Zatímco doposud šly věci normálně, Duch svatý měl jiné plány a v jednu chvíli přerušil Petrovo vyprávění:

Ještě když Petr mluvil, sestoupil Duch svatý na všechny, kteří tu řeč slyšeli. Bratři židovského původu, kteří přišli s Petrem, žasli, že i pohanům byl dán dar Ducha svatého. Vždyť je slyšeli mluvit ve vytržení mysli a velebit Boha. Tu Petr prohlásil: „Kdo může zabránit, aby byli vodou pokřtěni ti, kteří přijali Ducha svatého jako my?“ (Skutky 10,44-47)

Doprovodnými znameními tohoto vylití Ducha bylo mluvení v jazycích a oslavování Boha. Nebyly zde žádné rozdělené ohnivé jazyky ani zvuk podobný mocnému víchru. Avšak opět je zde přítomno mluvení jazyky, které se dotýčnily předtím neučily. Došlo zde také k vyvyšování Boha. Není zřejmé, zda někdo z přítomných rozuměl těmto jazykům a chápal, že jde o oslavování Boha nebo zda oslavě Boha rozuměli všichni, anebo zda jejich chování a postoje zjevně vyjadřovaly vyvyšování Boha. Ať už je správná kterákoliv z těchto možností, bylo zjevné, že tito lidé jasně vyvyšovali Boha. Činili tak, zatímco mluvili v jazycích anebo prostřednictvím těchto jazyků.

Ještě zajímavější na této pasáži je reakce a interpretace této události Petrem a jeho přáteli. Zprvce byli udiveni, neboť Duch svatý byl vylit na pohany. Jak mohli vědět, že k tomu došlo? V další větě je řečeno, že k tomuto závěru došli proto, *neboť je sly-*

šeli mluvit jinými jazyky a oslavovat Boha. Pro Petrovy společníky tedy mluvení v jazycích znamenalo, že člověk přijal Ducha svatého. Bylo to pro ně znamení.

Zadruhé Petr činí zajímavou poznámku, když vyzývá Kornéliovu rodinu, aby rovněž přijala křest ve vodě. Prohlásil, že pohané přijali Ducha stejně jako oněch sto dvacet učedníků na počátku. Kde však byl zvuk mocného větru? Kde byly rozdělené ohnivé jazyky? Jediným detailem, který byl shodný a který naznačoval, že byl Duch svatý svobodně a milostivě udělen těmto lidem, bylo to, že hovořili v jazycích a vyvyšovali Boha. Petr z toho učinil závěr, že tyto věci potvrzují, že byl člověk pokřtěn v Duchu svatém.

Pavel v Efezu

Existuje ještě další záznam o tom, jak jednotlivci přijímají křest v Duchu svatém. V tomto případě se Pavel na svých misijních cestách dostal do města Efezu. Poté, co tam nachází dvanáct učedníků, jim klade otázku, zda přijali Ducha svatého, když se stali věřícími. Přečtěme si rozhovor, který následoval:

„Nikdy jsme o Duchu svatém ani neslyšeli,“ řekli mu na to. „Jak jste tedy byli pokřtěni?“ ptal se. „Janovým křtem,“ odpověděli. Pavel jim řekl: „Jan svým křtem vedl lidi k pokání a vyzýval je k víře v toho, který měl přijít po něm - v Ježíše.“ Když to uslyšeli, dali se pokřtít ve jménu Pána Ježíše. Když pak na ně Pavel položil ruce, sestoupil na ně Duch svatý, takže začali mluvit v jiných jazycích a prorokovat. (Skutky 19,2b-6; B21)

Nyní už byste měli docela dobře rozeznat podobnosti a rozdíly ve výše uvedených popisech událostí, kdy jednotlivci přijímají křest v Duchu svatém. Co v tomto záznamu nacházíme nového anebo co je jiné? Pokud říkáte, že v tomto případě je *prorokování* novým prvkem, máte pravdu. Vkládání rukou je rovněž něčím novým. A Pavlova role v celém příběhu rovněž.

Jaké jsou podobnosti mezi tímto vylitím a dvěma předchozími případy? Opět zde máme věřící, kteří přijímají dar Ducha svatého. Někteří mohou namítat, že před touto událostí nedošlo k jejich obrácení, a že křest v Ježíšovo jméno a přijetí Ducha svatého proběhly najednou. Podívejme se však znovu na to, co je řečeno o Janově křtu. Jednalo se o křest na znamení pokání, proto tito učedníci pokání museli učinit. Pokání z čeho? Pokání ke komu? Pokání činíme z hříchů a ze svých hříchů se kajeme před Bohem. Janův křest rovněž zahrnoval víru v toho, který přichází. Jejich křest tedy zahrnoval pokání a víru v Ježíše Krista. Pavel považoval jejich víru za skutečnou, protože s nimi pokračoval dál a pokřtil je ve jméno Pána Ježíše. Následně na ně položil ruce, aby mohli přijmout Ducha svatého.

Je zde i druhá podobnost s předchozími případy. Efezští učedníci rovněž mluvili v jazycích. Zdá se, že tato věc je naším společným jmenovatelem. Někdy se objevily ohnivé jazyky. Někdy zazněl zvuk mocného vichru. Lidé prorokovali. Někdy došlo ke vkládání rukou. Avšak *vždy* došlo k mluvení neznámými jazyky k oslavě a vyvyšení Boha. Zůstane tento trend zachován i v našich dvou posledních příbězích?

Petr a Jan v Samaří

Řeknu vám rovnou, že v tomto příběhu se nevyskytuje

žádné mluvení v jazycích. Byly zde kladeny ruce na lidi, aby přijali Ducha svatého, ale nikde není zmínka o tom, že došlo k mluvení v jazycích. Znamená to, že zde nenajdeme žádný důkaz, který by potvrzoval křest v Duchu svatém? Věřím, že upřímný a důkladný pohled na tento příběh odhalí některé nepřímé důkazy hodné ke zvážení. Podívejme se spolu na některé detaily.

V osmé kapitole knihy Skutků dochází k probuzení ve městě Samaří. Evangelista Filip dorazil do tohoto města a začal kázat dobrou zprávu o Ježíši. Jeho poselství bylo tak mocné a doprovodné zázraky tak přesvědčivé, že se obrátilo množství lidí. Probuzení zasáhlo tak široké vrstvy, že se obrátil dokonce i místní kouzelník Šimon a nechal se stejně jako ostatní pokřtít.

Mezitím zpráva o probuzení dorazila zpět do Jeruzaléma. Apoštolové na „ústředí“ rozhodli, že by měli do Samaří sestoupit Petr s Janem a místním pomoci. Jakmile tito dva delegáti dorazili, rychle situaci prozkoumali. Přesvědčili se, že vskutku mnozí přijímají víru v Ježíše. Je zajímavé, že rovněž zjistili, že nikdo z nových věřících ještě nepřijal Ducha svatého! Považovali tento stav za nepřijatelný, a proto se Petr s Janem začali modlit za tyto nové věřící, aby přijali Ducha svatého. Znovu si přečtěte záznam toho, co následovalo: „Vkládali tedy na ně ruce a oni přijímali Ducha svatého. Když Šimon uviděl, že se Duch svatý uděluje skrze vkládání rukou apoštolů, přinesl jim peníze se slovy: „Dejte i mně tu moc, aby každý, na koho vložím ruce, přijal Ducha svatého!“ (Skutky 8,17-19).

V tomto příběhu sice není zmínka o mluvení v jazycích, ovšem Šimon něco zpozoroval! Když apoštolové položili své ruce na věřící, stalo se něco, čeho si Šimon všiml. Co uviděl? Proč zpozorněl v okamžiku, kdy ruce apoštolů spočinuly na hlavách věřících a oni obdrželi dar? Co se při předávání tohoto duchovního daru viditelně dělo?

Nejenom, že Šimon viděl, jak se dar předává, ale také to na něj velmi zapůsobilo. Natolik, že vytáhl svůj měšec a nabídnul apoštolům peníze s žádostí, aby mu ukázali, jak by i on mohl předávat dar Ducha svatého. Pro mě je tento fakt velmi zajímavý. Šimon byl totiž svědkem mnoha zázraků, doposud však nikdy nesáhl pro měšec. V rámci Filipovy služby, během níž se Šimon kouzelník obrátil, měl příležitost být svědkem proměněných životů nových věřících. Rovněž se dovídáme, že mohl být svědkem uzdravení chromých lidí. Mnoho ochrnutých bylo uzdraveno. Dokonce docházelo k případům exorcismu, který upoutával pozornost lidí. Celé město bylo proměněno a zachvátila je radost, avšak Šimon ani jednou nesáhl po svých penězích.

Krom toho byl v minulosti vystaven vlivu moci zla. Byl to kouzelník a ohromoval město svou magií. Občané věnovali pozornost jeho slovům, neboť jeho kouzla je přesvědčila o tom, že má božskou moc. Kdoví, jak dlouhý by byl seznam jeho udivujících triků?

Avšak to, co spatřil, když apoštolové položili ruce na věřící, aby přijali Ducha svatého, bylo jiné než cokoliv, čeho byl v předchozích dnech svědkem. Bylo to úplně jiné než jeho předchozí černá magie. Nebylo to podobné ničemu, co viděl během Filipovy služby. Bylo to tak zvláštní, že byl ochoten zaplatit peníze za to, aby se dozvěděl tajemství tohoto triku. Co tedy viděl?

Samozřejmě nemůžeme s určitostí tvrdit, že je Šimon viděl mluvit v jazycích. Když však vezmeme v potaz jeho neobvyklou reakci a dlouhý seznam zázraků a kouzel, kterých byl v životě svědkem, zůstane nám daleko kratší seznam možných fenoménů, jež doprovázely přijetí Ducha svatého věřícími v Samaří.

Víme jistě, že něco viděl. Jednou z možností by mohlo být mluvení v jazycích. Rovněž bychom měli poznamenat, že text také nepopírá, že by mluvili v jazycích. Bude tedy mluvení v jazycích přítomné v našem pátém příběhu?

Pavel v Damašku

V deváté kapitole Skutků byl Pavel, kterého lidé stále znali jako Saula, horlivým pronásledovatelem křesťanů. Čerstvě obdržel povolení zatknout učedníky Pána Ježíše ve městě Damašku. Zatímco byl na cestě, zažil nadpřirozené setkání s Pánem. Po této události zůstal ohromený a slepý. Rovněž obdržel nadpřirozený pokyn pokračovat na cestě do Damašku, kde na něj čekala podpora, pomoc a další instrukce. Mezitím Pán promluvil k jistému místnímu učedníkovi, který se jmenoval Ananiáš:

Pán mu řekl: „Jdi hned do ulice, která se jmenuje Přímá, a v domě Judově vyhledej Saula z Tarsu. Právě se modlí a dostalo se mu vidění, jak k němu vchází muž jménem Ananiáš a vkládá na něj ruce, aby opět viděl.“ Ananiáš odpověděl: „Pane, mnoho lidí mi vyprávělo o tom člověku, kolik zla způsobil bratřím v Jeruzalémě. Také zde má od velekněží plnou moc zatknout každého, kdo vyzývá tvé jméno.“ Pán mu však řekl: „Jdi, neboť on je mým nástrojem, který jsem si zvolil, aby nesl mé jméno národům i králům a synům izraelským. Ukáži mu, co všechno musí podstoupit pro mé jméno.“ Ananiáš šel, vstoupil do toho domu, vložil na Saula ruce a řekl: „Saule, můj bratře, posílá mě k tobě Pán - ten Ježíš, který se ti zjevil na tvé cestě; chce, abys opět viděl a byl naplněn Duchem svatým.“ Tu jako by mu s očí spadly šupiny, zase viděl a hned se dal pokřtít. (Skutky 9,11-18)

Tento příběh se od ostatních trochu liší. Nejsou zde zaznamenány žádné reakce Pavla na přijetí Ducha svatého; snad jen, že mu z očí spadly šupiny. Mám za to, že bude dobré poznamenat, že Písmo ne vždy zaznamenává vše, co se během konkrétní události stane. A rovněž je třeba poznamenat, že se zde nepíše, že by nemluvil v jazycích. Písmo jednoduše neříká nic.

Vidíte však nějaký problém v tom, že by měl být Pavel příkladem člověka, který sice přijal Ducha svatého, ale nemluvil v jazycích? Vždyť nám později Pavel sám dává více než dostatečný důkaz o svém mluvení v jazycích a silné zálibě v tomto daru. Ve svém prvním dopise korintské církvi uvádí, že se modlí jak v Duchu, tak s vědomou myslí (1. Korintským 14,15). Z kontextu čtrnácté kapitoly víme, že modlitba v Duchu znamená modlitbu v jazycích. Pavel tedy říká, že praktikuje modlitbu v jazyku, který zná, stejně jako modlitbu v nebeských jazycích, tak jak mu dává promlouvat Duch. Pokračuje dále a dokonce uvádí, že i *zpívá* jak v Duchu, tak s vědomou myslí. A zatímco před korintskými uznává, že mluvené slovo, které je srozumitelné, má větší užitek, děkuje Bohu, že může hovořit v jazycích více než kdokoliv z nich (verš 8). Několik veršů předtím dokonce odhaluje své přání, aby všichni mluvili v jazycích (verš 5).

V důsledku toho můžeme dojít k závěru, že Pavel v určitý okamžik začal hovořit v jazycích. Rovněž víme, že si této zkušenosti vážil. A je zřejmé, že objevil mnohé způsoby vyjádření tohoto daru jazyků. Nemáme potvrzení, že znamení jazyků doprovázelo Pavlovo přijetí daru Ducha svatého. Nemůžeme to dokázat. Nemůžeme ale dokázat ani opak.

Závěr

Takže toto je oněch pět situací z knihy Skutků, kdy lidé přijali Ducha svatého. V prvních třech případech doprovázelo vy-

lití Ducha množstvím různých znamení. Avšak společným jmenovatelem všech těchto tří událostí bylo mluvení v jazycích. Ve čtvrtém příběhu v Samaří, ačkoliv nevíme přesně, co se stalo, došlo k něčemu úžasnému, co bylo zjevné a jedinečné. V posledním případě není zaznamenáno nic konkrétního, avšak příjemce daru později přináší hojnost důkazů o tom, že je schopen mluvit v jazycích a radovat se z toho. Dohromady nám to dává tři jasná potvrzení a dva nepřímé důkazy.

Pokud by někteří lidé chtěli argumentovat ve prospěch toho, že jazyky *nejsou* znamením křtu v Duchu svatém, jejich argument by měl v Písmu mnohem menší oporu. Zůstaly by jim dvě nejasné okolnosti, u nichž není explicitně zmíněno, že by došlo k mluvení v jazycích. Neměli by k dispozici žádný výrok, v němž by Písmo tvrdilo, že lidé přijali Ducha svatého a nemluví v jazycích. A nakonec by měli k dispozici tyto tři konkrétní příklady lidí, kteří byli nadpřirozeně zmocněni k oslavě Boha v jazycích, které se nikdy předtím neučili, a to vše ve chvíli, kdy je Ježíš pokřtil, ponořil či obklopil svým svatým Duchem.

Jedna otázka na závěr: která část těla je nejvíce neukázněná? Podle třetí kapitoly Jakubovy epištoly je tímto údem jazyk. Pokud to vezmeme v úvahu, existuje lepší důkaz, že je život jedince podřízen vedení Ducha svatého než skutečnost, že se nejvíce neukázněný úd těla podřizuje působení Ducha? Představme si jazyk, který je natolik veden Duchem svatým, že dokáže hlásat nádherné Boží dílo řečí, kterou se věřící nikdy ani neučil.

V takové chvíli by věřící byl mimo jakoukoliv pochybnost přesvědčen o tom, že jej obklopil Boží duch takovým způsobem, který nikdy předtím nezažil. Na rozdíl od subjektivního hledání pocitu jakéhosi „*duchovního přívalu*“ coby něčeho významného anebo nejednoznačného zkoumání nejrůznějších znamení a jejich specifického významu, nám mluvení v jazycích jako znamení poskytuje jasný důkaz.

Někteří lidé říkají, že ti, kdo dnes hovoří v jazycích, jsou posedlí démonem. Zůstaňme ještě na chvíli v prvním století. V prvním století bylo mluvení v jazycích, které následovalo křest v Duchu svatém, považováno za něco od Boha. V prvním století mluvení v jazycích vyvyšovalo Boha. V prvním století bylo praktikováno vedoucími církve. V prvním století mělo mluvení v jazycích budovat toho, kdo těmito jazyky hovořil a v některých situacích i celou církev. V prvním století to bylo znamení pro věřící i nevěřící. V prvním století mluvení v jazycích často doprovázelo udělení Ducha svatého. Kdy by tedy mělo dojít v případě všech těchto věcí ke změně?

MARK WOOTTON, D.Min., je profesorem vyučujícím na téma letniční vůdcovství na Evangel University. Působil jako pastor, zakladatel nových sborů, profesor a školský administrátor.

Tento článek byl převzat z publikace: Mark Wootton, *THE COMPLETE PENTECOSTAL More Than Just Tongues*, (2010). Použito se svolením autora. Všechna práva vyhrazena celosvětově.

Sirotek, který se stal královnou

Marcia Lednický

Začneme skutečným příběhem o sirotkovi. To, že je příběh skutečný, víme podle toho, že se nachází přímo na stránkách Božího slova. Tato mladá osiřelá dívka patřila k etnické národnostní menšině a stala se královnou perské říše. Je to nepravděpodobné? Ano! Je to dokonce nemožné? Z hlediska lidské logiky a rozumu ano! **U Boha je však možné všechno.**

V tomto příběhu máme pět hlavních hrdinů.

Ester - mladá dívka, která se po smrti otce a matky stala sirotkem.

Mordokaj – bratranec Ester. Poté, co její rodiče zemřeli, přijal ji do své rodiny, adoptoval ji a vychoval jako svou vlastní dceru.

Král Achašveroš - vládce velkého území, které se rozkládalo od Indie po Etiopii a bylo známé jako Perská říše.

Královna Vašti - manželka krále Achašveróše.

Haman - ministerský předseda říše, druhý nejvýše postavený po králi.

První kapitola starozákonní knihy Ester zaznamenává, že král Achašveroš ve třetím roce své vlády uspořádal velkou slavnost pro své velmože, která trvala sedm dní. Poslední den byli král i všichni hosté již velmi opilí. Prikázal, aby k němu přivedli královnu s korunou na hlavě. Achašveroš chtěl, aby všichni muži mohli spatřit její krásu. Královna se ovšem odmítla dostavit. To krále rozzuřilo. Nechal si zavolat své rádce a zeptal se jich: „*Jak mám s královnou Vašti naložit?*“ Odpověděli mu: „*Královna Vašti se provinila nejenom proti králi, ale proti všem představitelům i obyvatelům celé říše. Ještě dnes se o tom dozvedí manželky nás všech, tvých představitelů celé tvé říše, uslyší, čeho se dopustila a začnou se svými manžely mluvit stejným způsobem.*“ (Ester 1,17-18)

Dovolte mi, abych se zde na chvíli zastavila a řekla vám, že svými činy ovlivňujete druhé. Lidé se učí z příkladů, ne pouze ze slov. Královi rádci měli pocit, že příklad královny Vašti inspiruje jejich vlastní manželky.

Mnoho lidí pozoruje, jak ty jako manželka pastora nebo žena ve vedoucí funkci jednáš se svým manželem, se svými dětmi a s lidmi okolo. Ráda bych zopakovala to, co jsem řekla již mnohokrát a pravděpodobně to ještě mnohokrát zopakuji. Je nádherou výsadou a úžasnou zodpovědností být ve vedoucím postavení. To nám dává příležitost mít *vliv*. K této zvláštní výsadě, která nám byla udělena, vždy přistupujeme s vděčností.

A nyní zpět k našemu příběhu. Král Achašveroš obdržel radu, aby vydal psaný dekret, který královnu Vašti navždy vykáže z přítomnosti krále. Místo ní bude vybrána vhodnější nástupkyně. Král souhlasil a nechal zhotovit příslušný dokument.

Nedlouho poté, co král překonal svůj hněv, začal znovu přemýšlet o tom, co udělal. Jeho úředníci navrhli, aby byly vyhledány a vybrány ty nejkrásnější panny z celé říše. Ty měly být přivedeny do paláce, měla jim být poskytnuta veškerá péče a král si z nich měl vybrat tu, kterou učiní královnou. Tento nápad se králi velmi zamlouval.

V tuto chvíli vstupuje do příběhu Ester. Stala se jednou z mladých dívek, které vybrali za kandidátky na novou královnu. Původem byla Židovka, ovšem její bratranec Mordokaj jí poradil,

aby o tom nikomu neřikala.

A nyní poslouchejte. Předtím, než se každá z žen představila před králem, absolvovala roční zkrášlovací kúry. Neumím si představit, jaké by to bylo vychutnávat si dvanáct měsíců takové péče. Dovedete si představit jeden celý rok léčebných a kosmetických procedur? A k tomu navíc asistenci sedmi služebnic! Asi už jste slyšeli výrok jistého muže, který prohlásil: „*Má manželka je stejně krásná, jako kdykoliv předtím, pouze jí to dnes déle trvá.*“ Jsem si samozřejmě jistá, že nikdo z našich manželů by něco takového nikdy neřekl.

Tato část příběhu nám skýtá výbornou příležitost podotknout, že téměř cokoli, co děláme úspěšně, vyžaduje *přípravu*. V této „instantní generaci“ chtějí mnozí dosáhnout nejrůznějších věcí bez poctivé přípravy. Služba vyžaduje obrovskou osobní kázeň. Je nezbytné připravit naše srdce a mysl k tomu, abychom vykonaly dílo, k němuž nás Bůh povolal. Je velmi důležité strávit čas v modlitbě a přípravě předtím, než hovoříme k ostatním, ať už na otevřeném fóru anebo mezi čtyřma očima. Když trávíme čas v Boží přítomnosti, stává se naše srdce podobnější jeho srdci. Budeme schopni opravdově milovat druhé lidi. Radovat se, když se radují a plakat, když pláčou. Chceme-li se zbavit sobeckosti, hněvu, vzdoru, špatných motivů, kritického ducha nebo pomlouvačného jazyka, musíme plnit svou mysl i srdce Božím slovem. Chceme-li se připravit na každodenní výzvy, je zapotřebí znát Boží slovo a trávit čas v jeho přítomnosti. Nepochopte mě špatně. To, co jsem zrovna uvedla, může vyvolat dojem, že být služebníkem je skutečně obtížné a nepřijemné. Já osobně jsem nikdy nepocítila, že by to byla pravda. Pocházím z kazatelské rodiny a i po padesátileté službě po boku mého manžela musím upřímně říct, že SLUŽBU MILUJI. Samozřejmě mohou nastat situace, kdy tě tvá „příprava“ vede k tomu, abys říkal nebo konal správné věci, a to přesto, že se ti zdá, že ten druhý poslední dobou netrávil moc času v Ježíšově přítomnosti.

Tím jsem se ovšem nechala trochu unést, a tak se vraťme zpět k našemu příběhu. Když nastal okamžik, aby se Ester objevila před králem, mohla si vybrat, jaký oděv a šperky chce mít na sobě. Dala na radu Hegaje, muže, který měl na starost všechny ženy, a vzala si na sebe jen to, co jí řekl. Ester obdivovali všichni, kdo ji spatřili a i král si ji zamiloval více než všechny ostatní mladé dívky a ustanovil ji novou královnou.

Zde máme příležitost vidět, jaký byl postoj Ester. Nezapomeňme, že byla vybrána pro svou krásu. Celý jeden rok o ni pečovalo sedm služebnic, které jí pomáhaly v tom, aby vynikla její krása. Po této velmi zvláštní proceduře se snadno mohla stát sebestřednou a začít si činit osobní nároky. My všichni bychom se měli mít na pozoru a nedovolit, aby se naše srdce stalo sebestředným a nesoustředilo se plně na Krista. Nikdy se nestáňte arogantními ani si nevypěstujte postoj a pocit, že „já jsem lepší než ty“.

Pokorně každodenně přijímejte Boží přízeň a děkujte mu za ni. Nepřítel neustále číhá a hledá oblast, do níž by pronikl a sváděl nás ke zlému. Neustále umožňujte Duchu svatému zkoumat vaše srdce.

Nyní na scénu vstupuje třetí postava, Haman.

Král jej jmenoval ministerským předsedou, nejmocnějším mužem království, druhým po samém králi. Všichni královi velmožové se měli před ním klanět, když kolem nich procházel. Mordokaj to ale odmítal. Haman zuřil, když Mordokaj, jenž se stal úředníkem v paláci, mu jednoduše odmítal vzdát čest tak, jak to dělali ostatní. A když zjistil, že je Mordokaj Žid, pojal odhodlání zničit všechny Židy v celé perské říši. K jejich vyhlazení bylo stanoveno datum 7. března. Jejich majetek a veškeré vlastnictví mělo připadnout těm, kdo je zabijí.

Není těžké si představit, jaké zděšení to mezi židovským lidem v celé zemi vyvolalo. Mordokaj roztrhl svůj oděv, oblékl si žíněné roucho, posypal si hlavu popelem a vyšel doprostřed města, kde hlasitě a hořce nařikal. Poslal Ester vzkaz, v němž naléhal, aby vešla neprodleně ke králi a prosila o milost a přimluvila se za svůj lid.

Královna Ester na to odvětila: „*Všichni královi služebníci i lid králových krajín vědí, že pro každého muže i ženu, kteří by bez pozvání vešli do vnitřního nádvoří ke králi, platí jediný zákon - usmrtit! Jen ten, k němuž král vstáhne zlaté žezlo, zůstane naživu.*“ Mordokaj, bratranec Ester, na to reagoval slovy: „*Nedomnívej se, že v domě králově vyvázneš životem, jediná ze všech Židů. Budeš-li v tuto chvíli skutečně mlčet, úleva a osvobození přijde Židům odjinud, ale ty a dům tvého otce zahynete.*“ Pak ještě dodal: „*Kdo ví, zda jsi nedosáhla královské hodnosti právě pro chvíli, jako je tato*“ (Ester 4,11-14). Mé drahé kolegyně ve službě, kdo by mohl něco namítat, pokud vás „*Bůh povolal do vaší služby pro chvíli, jako je tato.*“

Královna Ester odpověděla: „*Jdi a shromáždí všechny Židy v Súsách. Ať se za mne postí tři dny - ať nejedí ani nepijí ve dne ani v noci. I já a mé dívky se takto budeme postit. Potom půjdu ke králi, ačkoli je to proti zákonu. A zahynu-li, zahynu.*“ (Ester 4,16)

V tomto biblickém příběhu bezpochyby najdeme intriky i nebezpečí. Kdyby se Ester objevila před králem bez pozvání, zcela určitě by riskovala svůj život. Tato skutečnost se může do určité míry podobat některým našim každodenním situacím. Možná nepůjde o nic tak dramatického jako ocitnout se tváří v tvář smrti, ačkoli i tato možnost i dnes určitě existuje. Někteří věřící ve světě čelí nebezpečí a někdy i smrti kvůli tomu, že hlásají Ježíše. Oddané srdce je připraveno prohlásit: „*Pokud mám zemřít, zemřu, avšak nezapřu svého Boha.*“

Královna Ester měla zcela určitě velkou starost o svůj vlastní lid. A Bůh jí nadpřirozeně pomohl dosáhnout postavení, v němž mohla něco zásadně ovlivnit. Platí to pro každého věřícího, který je ochoten podřídit se Božím plánům a záměrům. Hospodin

každého z nás postavil na místo, kde můžeme něco ovlivnit. Dámy, naše služba není založena na povinnosti či pocitu, že se „to ode mne čeká“. Naopak, sloužíme druhým proto, že o ně máme upřímný zájem. Součástí naší služby je i skutečná zodpovědnost. Ježíš učil: „Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává, a komu mnoho svěřili, od toho budou žádat tím více“ (Lukáš 12,48). Zdá se, že svoboda otevřeně hlásat Krista pomalu bere za své. Musíme pracovat, dokud máme otevřené dveře k příležitostem. Vykonejte pro Boha vše, co je ve vašich silách, buďte z jeho milosti vším, čím můžete být a odvážně využijte každé příležitosti k hlásání Ježíše.

V každém člověku je potenciál, který mu byl nadpřirozeně svěřen. Tento příběh takového odhodlání nám skýtá mnoho cenných lekcí. Ester, která neměla rodiče a byla adoptována svým bratrancem, by si nikdy nepomyslela, že jednoho dne zachrání celý židovský národ. Poté, co byla vybrána za jednu z dívek, která měla jít do královského paláce, mohla cítit jistý strach z neznámého. Netušila, jaký výsledek celá situace přinese. S velkou pravděpodobností přemýšlela nad nejrůznějšími možnými scénáři. V každém případě se chystala opustit dosavadní způsob života. Opouštěla domov, svou jedinou rodinu a měla přijít do neznámého prostředí, být obklopena lidmi, které neznala a nucena k životnímu stylu, na jaký nebyla zvyklá. Zní to trochu, jako když člověk vstupuje do služby, nemám pravdu? Tam taky nevíte, kam vás Pán může zavést. Boží slovo nás povzbuzuje: „*Budte rozhodní a udatní, nebojte se a nemějte z nich strach, neboť sám Hospodin, tvůj Bůh, jde s tebou, nenechá tě klesnout a neopustí tě*“ (Deuteronomium 31,6). Bohu, kterému sloužíme, můžeme svěřit své životy!

Otevře se před námi bezpočet možností, pokud řekneme: „Bože, zde jsem, použij se mě, jsem nádoba ve tvých rukou. Nezájímá mě, komu budou přičítány zásluhy, jsem ochoten kvůli Kristu zakusit i nepohodlí.“ Každý den činíme rozhodnutí, která ovlivňují celý náš život. Ano, někdy čelíme výzvám a těžkostem. Málokdy vidíme v těžkostech nějaký potenciál, spíše je definujeme jako problémy. Pokud ale neexistuje problém, neexistuje ani potřeba zázraku. Všemohoucí neustále zasahuje do lidsky bezvýchodných situací!

Tento příběh rovněž vyobrazuje zoufalství. „*Shromáždí všechny Židy, tři dny se za mě postěte a i my se budeme postit*“ (Ester 4,16). Mnoho lidí se v Kristu nikdy neposune vpřed, dokud jejich přežití nezávisí na Bohu. Už jste zakusili situaci, kdy jste věděli, že bez nadpřirozené pomoci našeho Pána nepřezijete? Nemám pochyb o tom, že na základě předchozích zkušeností jste již přišli na to, že když voláme k Bohu, dá nám neuvěřitelnou sílu.

Pro případ, že někdo nečetl mé předchozí články - výše vyjádřená slova odhodlané důvěry pochází od toho, kdo v životě zakusil nevýslovnou pomoc od Pána v jedné z nejtěžších životních situací. Uprostřed nemoci a úmrtí našeho jediného dítěte Bůh šel s námi, utěšoval nás a umožnil nám postavit se ve víře každému novému dni. Prostřednictvím jeho milosti jsme mohli ostatní ujišťovat o Hospodinově věrnosti.

Dalším dramatickým momentem v mém životě bylo zjištění, že mám rakovinu ledvin. Ani neumím vysvětlit tu duševní sílu, kterou mi Bůh dal. Když jsem šla do nemocnice, položila jsem svou ruku na manželovu a řekla: „*Věřím, že vše bude v pořádku. Pokud se však něco stane, buď si jist, že to tak má být.*“ Pouze Bůh nám může přinést takovýto pokoj a útěchu. Z jeho Slova jsem získala víru. Pozdvihl mě vysoko nad všechny okolnosti. Znovu opakují, zoufale jsem toužila po jeho nadpřirozené síle, jeho pokoji a ujištění, že o mě s láskou pečuje. Nezklamal mne. Už je to třináct let, co mi odstranili ledvinu a jsem stále zdravá a plná života. Bůh

je tak věrný. Zaslouží si naši důvěru. Pokaždé, když nás zasáhne nějaká hraniční situace, máme k dispozici dostatek milosti. Roste naše víra stejně jako síla milovat jej a důvěřovat mu. Slova jedné duchovní písně znějí takto: „*Kdybych neměl žádný problém, nevěděl bych, že jej dokáže vyřešit, nevěděl bych, co víra v Boha dokáže. Skrze to všechno, skrze to všechno jsem se naučil důvěřovat Ježíši, naučil jsem se důvěřovat jeho slovu.*“

V tomto okamžiku si znovu uvědomuji, jaký dar nám byl dán, když Bůh poslal svého jediného syna Ježíše, aby vykoupil jeho padlé stvoření. Pokaždé, když někomu říkáš o Ježíši, kdykoliv ostatním věnuješ svůj čas a energii, svědčíš o tomto nádherném daru. Kdybys vlastnil něco, co přinese lidem život, nebyl bys ochoten se o tuto informaci s nadšením podělit? My máme odpověď na věčný život. Bůh tě postavil na konkrétní místo, abys jednak sdílel jeho poselství o naději a jednak poukázal na užitek, který plyne z přijetí tohoto Božího daru. Vzpomínám si na další píseň, v níž se zpívá: „*Dám ti Ježíše, on je pokojem převyšujícím každé chápání. Dám ti Ježíše, on je dokonalou láskou, která zahání všechn strach. Dám ti Ježíše, on je vodou, kterou budeš pít a již nikdy nebudeš žíznit. Dám ti Ježíše, mého přítele, dám ti Ježíše.*“

Na závěr se ještě vrátíme k Ester. Ten zázrak byl nako- nec mnohem větší, než co by Ester kdy dokázala vykonat. Události, které se odehrály v jejím životě, zabraly mnoho let. Bylo tam mnoho „*nepravděpodobných*“ situací. Pokud odevzdáme sami sebe našemu Mistru, aby si nás použil dle svého uvážení, máme k dispozici **neomezenou přízeň, neomezené možnosti a neomezený potenciál**. Díky věrnosti a odvaze Ester byli Židé zachráněni. Až bude jednoho dne dopsán příběh tvého života, kéž mohou lidé říct to samé i o tobě. Ester se vždy vykazovala **péčí** o ostatní. Měla **odvahu** pravdivě a věrně stát v náročných životních situacích. Její **oddanost** Kristově záměru byla inspirací všem, kteří ji znali. Její život přinesl čest a slávu Otci.

„*Všecko mohu v Kristu, který mi dává sílu.*“ (Filipským 4,13)

Marcia Lednický často slouží slovem na pobytových setkáních, konferencích a seminářích pro ženy. Má jedinečný dar nacházet spojitosti mezi výzvami každodenního života a biblickými pravdami. Její služba slovem je ještě zvýrazněna jejím pěveckým nadáním, pomocí něhož sdílí Kristovu lásku.

CESTA K DUCHOVNÍ ZRALOSTI

Série Život v království | Část 6

H. Maurice Lednický

Pokud jde o řád fyzického těla, vše začíná narozením a končí smrtí. Všichni se pohybujeme stejným směrem. Nikdo tento vzorec nedokáže zvrátit. Avšak pokud jde o Boží děti, zde je řád obrácený – my se pohybujeme od smrti k životu. Vzhledem k hříšné přirozenosti, která nám je vlastní již od doby, kdy Adam s Evou zhřešili v zahradě Eden, zní naše duchovní hodnocení takto: „*Jsmo mrtví pro své hříchy*“. I kdyby se člověk snažil sebevíce, nelze tuto skutečnost změnit či zvrátit. Dobrou zprávou však je, že v Kristu Ježíši „*staré věci pominuly a vše je nové*“. Tuto skutečnost nazýváme „*novým narozením*“. Přesně tak, jak to řekl Ježíš Nikodémovi: „*Musíš se znovu narodit*“. A zatímco nám toto počáteční setkání přináší duchovní život, jde ve skutečnosti o narození. Od tohoto okamžiku začíná proces růstu. Den za dnem, na základě toho, jak Duch svatý aplikuje Boží slovo na naše osobní potřeby, kráčíme směrem k duchovní zralosti. Dnešní hora by se zítra měla proměnit v malý pahorek. Pokud se nacházíte ve formující fázi vaší pouti, pokračujte v cestě vpřed. Pokud jste již ostříleným veteránem, nezastavujte se. Pro všechny z nás platí, že věčnost je na dohled. Příručka průvodce praví, že máme směřovat od smrti k životu a k věčné slávě.

Cesta víry je celoživotní pouť. Zatímco spasení je okamžité, posvěcení je postupné. V každém okamžiku bychom měli být citliví na Ducha svatého, který nás vede při naplňování Božího plánu, ale také usvědčuje ze špatných myšlenek, motivů nebo skutků. Ano, nacházíme se uprostřed boje na život a na smrt proti zlu. Satan se nechce vzdát své moci. I když jsme přijali Krista jako svého Pána a Spasitele, ďábel zmobilizuje své přísluhovače, aby na tvou cestu kladli při každé vhodné příležitosti překážky. „*Touhy lidské přirozenosti směřují proti Duchu Božímu, a Boží Duch proti nim. Jde tu o naprostý protiklad, takže děláte to, co dělat nechcete...*“ (Galatským 5,17). Vyvíjíme se. Apoštol Pavel dobře chápal tento princip týkající se i jeho vlastního života a duchovního růstu. Poté, co prohlásil „*abych poznal jej a moc jeho vzkříšení i účast na jeho utrpení, беру na sebe podobu jeho smrti, abych tak dosáhl zmrtyvýchvstání,*“ pokračuje a dodává: „*Nemyslím, že bych již byl u cíle anebo již dosáhl dokonalosti; běžím však, abych se jí zmocnil, protože mne se zmocnil Kristus Ježíš. Bratří, já nemám za to, že jsem již u cíle; jen to mohu říci: zapomínáje na to, co je za mnou, upřen k tomu, co je přede mnou, běžím k cíli, abych získal nebeskou cenu, jíž je Boží povolání v Kristu Ježíši*“ (Filipským 3,10-14; důraz autor). Pavel zdůrazňuje duchovní růst i v dopise mladým věřícím v Korintu: „*Na odhalené tváři nás všech se zrcadlí slavná zář Páně, a tak jsme proměňováni k jeho obrazu ve stále větší slávě - to vše mocí Ducha Páně*“ (2. Korintským 3,18).

NOVÉ NAROZENÍ JE NEZBYTNOU ÚVODNÍ ZKUŠENOSTÍ

Všichni této analogii rozumíme. Narození znamená život. I když lidský život ve skutečnosti začíná okamžikem početí (což je v rozporu s tím, co tvrdí zastánci potratů ochotní odebrat život, jenž je stále ještě v děloze), je obecně přijímaným faktem, že člověk začíná vědomě utvářet svůj život v okamžiku, kdy jej matka porodí a začne sám dýchat. Zázrak nově narozených dětí se slaví po celém světě. Je to jednoduché - pokud není narození, není žel ani život.

Převedte si tuto myšlenku do duchovní oblasti. Ježíš řekl Nikodémovi, jednomu z předních farizeů, který Ježíše navštívil pod rouškou noci: „*Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží*“ (Jan 3,3; důraz autor). Ježíš poté dále vysvětluje: „*Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch. Nediť se, že jsem ti řekl: Musíte se narodit znovu*“ (Jan 3,6-7; důraz autor).

Petr vysvětluje: „*... nebyli vykoupeni pomíjitelnými věcmi, stříbrem nebo zlatem, nýbrž převzácnou krví Kristovou. On jako beránek bez vady a bez poskvrny byl k tomu předem vyhlédnut před stvořením světa ... Vždyť jste se znovu narodili*“ (1. Petr 1,18-20).

li, nikoli z pomíjitelného semene, nýbrž z nepomíjitelného, skrze živé a věčné slovo Boží“ (1,18.19.23; důraz autor).

Pavel píše, že jsme byli všichni „mrtvi pro své viny a hříchy“ (Efezským 2,1). Poselství je jasné: „nové narození“ je úvodním krokem vykoupení z hříchu v Kristu. Někdo se může zeptat, jak k tomu dojde? „Co mám dělat, abych byl zachráněn?“ (Skutky 16,30).

1. **Přijmi Boží slovo jako inspirovaný, pravdivý a relevantní zdroj pro svůj život.** (Římanům 10,17)
2. **Věř, že Ježíš Kristus je Boží Syn.** (Matouš 16,16)
3. **Věř, že Ježíš zaplatil cenu za tvé hříchy.** (1. Petrova 3,18)
4. **Uznej, že jsi hříšník.** (Lukáš 18,13)
5. **Čiň pokání – požádej o odpuštění.** (Římanům 10,9-10)
6. **Přijmi radost, jistotu osobního spasení.** (1. Petrova 1,8)

APLIKACE BOŽÍHO SLOVA V KAŽDODENNÍM ŽIVOTĚ

První věc ke zvážení je autorita Božího slova v našich životech. Můžeme si vybrat to, čemu chceme věřit? Anebo si zvolit určité části Písma, které jsme ochotni poslouchat? Znamená snad skutečnost, že nejsme schopni „pochopit“ v Bibli vše, že to prohlásíme za zastaralé, určené pro jinou dobu? Absolutně ne! **Boží inspirované slovo je pro člověka nejvyšší autoritou a je základem naší víry a každodenního života.** Bibli sepsalo během necelých dvou tisíciletí čtyřicet různých autorů. Přesto si jejich výpovědi neprotiřečí. Biblický text není pouze historickým záznamem raných staletí lidských dějin, ale rovněž prorocká deklaráce toho, co v budoucnosti nastane. Je to nadpřirozená osobní komunikace od Boha směrem k člověku. Veškerým Písmem se line jediné poselství o Otcově láskyplném vykoupení prostřednictvím Krista Ježíše - počínaje první zvířecí obětí za hřích a neposlušností Adama a Evy v zahradě Eden až po konečné vzkříšení věřících a definitivní porážku a svržení Zlého. Je to zdroj moudrosti pro každou životní okolnost, který nestárne navzdory měnícím se kulturám, politickým systémům nebo navzdory jeho intelektuálnímu popírání.

- *Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu* (2. Timoteovi 3,16-17 – důraz autor).
- *„Tráva usychá, květ vadne, ale slovo Boha našeho je stále navěky.“* (Izajáš 40,8)

ŽÁDNÝ ČLOVĚK SE NIKDY NESTANE SILNÝM A ZRALÝM KRISTOVÝM UČEDNÍKEM, DOKUD NEZAČLENÍ BOŽÍ SLOVO DO KAŽDODENNÍHO ŽIVOTA.

BOŽÍ SLOVO HLÁSÁ PRINCIPY, KTERÉ BŮH PRO ČLOVĚKA USTANOVLIL – DUCH SVATÝ APLIKUJE TYTO PRINCIPY DO JEDNOTLIVÝCH SITUACÍ.

Žalm 119 je nejdelší kapitolou Bible - má sto sedmdesát šest veršů. Ještě zajímavější je skutečnost, že je rozdělen do dvaceti oddílů, z nichž každý reprezentuje jedno písmeno hebrejské abecedy. Každý z těchto oddílů pak obsahuje osm veršů. Malé židovské děti se učily abecedu pomocí tohoto žalmu. Ještě důležitější je pak jeho obsah - každý verš se vztahuje k Božímu „slovu, svědectví, předpisům, zákonům, nařízením, příkazům, stanovám a soudům“.

- *„Tvou řeč uchovávám v srdci, nechci proti tobě hřešit.“* (Žalm 119,11) „Světlem pro mé nohy je tvé slovo, osvětluje moji stezku.“ (Žalm 119,105)
- *„Kam tvá slova proniknou, tam vzchází světlo.“* (Žalm 119,130)

Nový zákon nám přibližuje moc slova, která řídí naše životy.

- *„Posvěť je pravdou; tvoje slovo je pravda.“* (Jan 17,17)
- *„Slovo Boží je živé, mocné a ostřejší než jakýkoli dvousečný meč; proniká až na rozhraní duše a ducha, kostí a morku, a rozsuzuje touhy i myšlenky srdce.“* (Židům 4,12)
- *„... a jako novorozené děti mějte touhu jen po nefalšovaném duchovním mléku, abyste jím rostli ke spasení.“* (1. Petrova 2,2) Z toho logicky vyplývá, že Boží slovo musíme číst a vstřebávat, má-li se stát naším průvodcem. Mnozí věřící žel zažívají na své cestě víry vzestupy a pády jednoduše proto, že neznají Boží slovo. **Boží slovo je Boží vůlí.** Pečlivě se řiďte instrukcemi, které nám Bůh poskytl a budete mu tak dělat radost.

VNITŘNÍ PŮSOBNÍ DUCHA SVATÉHO

Duch svatý nám zjevuje Krista a usvědčuje nás z našich hříchů; Kristus nás pro změnu uvádí do přítomnosti Otce. Bůh Otec, Syn, Duch – svatá Trojice – jsou si rovni a mají stejnou slávu v duchu, podstatě a přirozenosti. Duch svatý přebývá ve věřících od okamžiku jeho obrácení. Nicméně „naplnění Duchem svatým, křest v Duchu svatém“ je další zkušeností, která následuje po spasení. Toto zvláštní vyzbrojení mocí je **vždy doprovázeno „mluvením jinými jazyky“** (čtěte Skutky 2,8,9,10,19 pro lepší pochopení křtu v Duchu svatém).

- *„... ale dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky (mého ukřižování a vzkříšení) v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země“* (Skutky 1,8 – doplňující slova autor).

Toto jsou poslední zaznamenaná slova Ježíše po jeho vzkříšení, jež bezprostředně předcházejí jeho vystoupení k Otci a posazení se po jeho pravici. Vylití Ducha svatého proběhlo proto, aby věřící mohli být zmocněni ke svědectví o Kristu Ježíši. Toto zaslíbení bylo určeno všem lidem, ne pouze těm, kdo měli židovské kořeny (Skutky 2,17.18).

- *„Když nastal den letnic, byli všichni shromážděni na jednom místě. Náhle se strhl hukot z nebe, jako když se žene prudký víchř, a naplnil celý dům, kde byli. A ukázaly se jim jakoby*

ohnivé jazyky, rozdělily se a na každém z nich spočinul jeden; všichni byli naplněni Duchem svatým a začali ve vytržení mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával promlouvat“ (Skutky 2,1-4 – důraz autor).

Je zjevné, že každý věřící může (a měl by) přijmout dar Ducha svatého, tak jak se o něm píše v knize Skutků. Taková by měla být praxe církve jedenadvacátého století podle novozákonního vzoru. Bylo by ovšem chybou se domnívat, že „mluvení jinými jazyky“ je samo o sobě cílem. Není to samotný vrchol - jedná se pouze o vstup do Duchem naplněného života. Mohli bychom ještě více zdůraznit potřebu zažít „osobní Letnice“, postoupíme však v tomto okamžiku dál a zaměříme se na to, co by mělo následovat po úvodním naplnění Duchem.

Nejúplněší seznam vnitřního působení Ducha svatého pravděpodobně nalezneme v epištole Galatským 5,22-23:

Vztah k Bohu

lásky

radost

pokoj

Vztah k ostatním

trpělivost (sebeovládání, vyrovnanost)

laskavost

dobrota (shovívavost)

Vztah k sobě samému

věrnost (vytrvalost)

tichost (mírnost, pokora)

sebeovládání (zdrženlivost, střídmost)

Když porovnáme „skutky“ těla, které jsou destruktivní (Galatským 5,19-21) s působením Ducha svatého v jednotlivých věřících, uvědomíme si, že Pavel hovoří o procesu duchovního růstu jako „*ovoci Ducha*“ (Galatským 5,22). V tehdejší kultuře, kde hrálo významnou roli zemědělství, posluchači význam této analogie snadno pochopili.

1. Trvá to určitý čas, než ovoce vyrostle.

Ke sklizni nedojde druhý den po zasetí semene.

2. Rostlina plodí ovoce svého druhu.

To znamená, že banánovník nebude plodit ananasy nebo manga.

3. Aby rostlina zůstala plodná,

musíme jí neustále věnovat pozornost.

Abychom se z úrody mohli těšit každou sezónu, je nezbytné se věnovat obdělávání, zalévání, prořezávání a ochraně rostliny před škůdci.

Z toho všeho je patrné, že Duchem naplněný věřící by měl neustále růst, rozvíjet se a nést dobré ovoce. Pavel nás nabádá, „*aby se pro bohatství Boží slávy v nás jeho Duchem posílil a upevnil „vnitřní člověk““ (Efezským 3,16). Dříve jsme hovořili o **ospravedlnění**, nyní se zaměříme na celoživotní proces **posvěcení**. Posvěcení je postupným dílem Ducha v našich životech, které nám umožňuje vstoupit do svatosti, oddělit se od postojů a činů nespaseného světa, růst v duchovní zralosti a čím dál více odrážet Kristův obraz.*

- „... byli předem vyhlédnuti od Boha Otce a posvěceni Duchem...“ (1. Petrova 1,2), „*Neboť toto je vůle Boží, vaše posvěcení...*“ (1. Tesalonickým 4,3)
- „*Sám Bůh pokoje nechť vás cele posvětí a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista.*“ (1. Tesalonickým 5,23)
- „... ať ve všem dorůstáme v Krista.“ (Efezským 4,15), „... *aby přijali podobu jeho Syna.*“ (Římanům 8,29), „*Kéž rostete v milosti a v poznání našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista.*“ (2. Petrova 3,18)

Existuje ještě další aspekt našeho procesu duchovního růstu - naše disciplinované zapojení. Nemůžeme jen tak nečinně čekat na Ducha svatého, až nás posvětí. Ani dítě neroste bez správné výživy a cvičení. Pavel nařídil mladým věřícím v Efezu a Kolosách, aby „*odložili starého člověka*“ a „*oblékli nového člověka*“ (Efezským 4,17-32; Koloským 3,1-14). Říká jim, „*vy to čířte*“. Bez ohledu na naši minulost - nezapomeňme na to, že mnozí z těchto pohanů, kteří se obrátili k Pánu, předtím aktivně uctívali modly - jsme osobně zodpovědní za své vlastní chování. Moji duchovní nezralost nelze zaměňovat za rys osobnosti. V konečném důsledku, zatímco Duch svatý působí v našem nitru a pomáhá nám dosáhnout zralosti, je to naše vlastní vůle, která nám pomáhá tento proces završit.

CÍLEM JE ODRÁŽET KRISTŮV OBRAZ

*„Kéž jsem podoben krásnému Ježíši, jeho předivné lásce a čistotě!
Zkus mne, Duchu Boží,
nechť tvůj oheň tvoří ve mně podobu krásného Ježíše.“*

Refrén Alberta Osborna

Termín „křesťan“ byl poprvé použit v souvislosti s věřícími v syrské Antiochii (Skutky 11,26). Někteří odborníci si myslí, že obyvatelé Antiochie, známí tím, že si dělali z lidí legraci, používali tuto přezdívku v hanlivém slova smyslu. Avšak tato cílená urážka se pro následovníky Krista stala pochvalou, neboť vypovídala o tom, že antiochijské občany na nich spatřovali vlastnosti jejich Spasitele. Toto nové chování bylo tak dramaticky odlišné od životního stylu, kterým tito konvertité dříve žili, že okamžitě upoutalo pozornost okolní populace. Před pár lety kladl text jedné soudobé písně otázku: „*Kdyby tě zatklí za to, že jsi křesťan, našlo by se dostatek důkazů k tvému usvědčení?*“

Dvanáct apoštolů vedlo spor o jejich „postavení“ v (očekávaném) obnoveném Izraeli (po vysvobození z římské nadvlády). I přesto, že strávili s Ježíšem tři roky, stále soupeřili o prominentní postavení. I toho večera, kdy měl být Pán uvězněn, v těžké místnosti, kde absolvovali poslední večeři, pokračovali v této horlivé diskuzi (Lukáš 22,24). Jan ve svém evangeliu zaznamenává názornou lekci, kterou Kristus toho večera udělil svým učedníkům. Často ji zmiňujeme jako „*umývání nohou*“ (Jan 13,1-17). Poté, co apoštolům nařídil, aby byli služebníky a poskytl jim příklad k následování, pronáší Ježíš překvapující výrok. Následně vysvětluje, jaký dopad bude mít na svět. „*Nové přikázání* vám dávám, abyste se **navzájem milovali**; jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem. **Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým**“ (Jan 13,34.35 - důraz autor). V tom, jak se jeho láska projevuje v nás a skrze nás, lze spatřit obraz Krista. Tuto pravdu jsme schopni okamžitě pochopit. Na tomto konkrétním výroku je však fascinující ta skutečnost, že hovoří ke svým nejbližším následovníkům. Nejedná se o první večer, který s ním tráví. Byl jejich „Mistr“. Oni byli s Ježíšem neustále od prvních dnů jeho pozemské služby. Téma lásky pro ně nebylo překvapující - on se však konkrétně zaměřil na lásku, kterou měli projevovat jeden druhému. Jen mimochodem, po Letnicích a vylití Ducha svatého není záznam o tom, že by apoštolové mezi sebou bojovali o prominentní postavení. Pod křížem jsou si všichni rovni. Díky Bohu, že Duch svatý skrze nás oslavuje pouze Krista, nikoliv nás samé nebo nějakého jiného člověka.

Nacházíme zde ponaučení, že se jeho církev musí nechat vést láskou. Láskou k hříšníkovi, samozřejmě. Přesně to Kristus učil. Moc Ducha svatého nám byla dána proto, aby nám umožnila být efektivnějšími svědky. Jádro křesťanského svědectví spočívá v příkladu a tím nejlepším příkladem musí být věřící lidé. Velká část „tělesnosti“, která se vyskytovala v mnoha místních sborech v novozákonní době, byla výsledkem nesprávných vztahů mezi věřícími - šlo o zásadní nedostatek **lásky agapé** projevované vůči ostatním křesťanům. Říká se, že když apoštola Jana - jediného z Dvanácti, který zemřel přirozenou smrtí - v jeho pozdějším věku požádali, aby se pomodlil, tak jednoduše pronesl: „Dítka, milujte se navzájem“. Značná část jeho první epištoly poukazuje na věci, které mají vliv na zbožné vztahy uvnitř církve. Jedná se o velmi osobní dopis kladoucí důraz na láskyplné obecenství.

„*Neboť to je zvěst, kterou jste slyšeli od počátku: abychom se navzájem milovali. My víme, že jsme přešli ze smrti do života, protože milujeme své bratry. Dítka, nemilujme pouhým slovem, ale opravdovým činem.*“ (1. Janova 3,11.14.18)

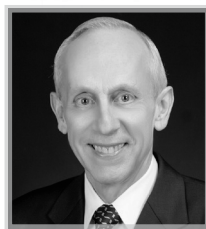
„*V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako oběť smíření za naše hříchy. Milování, jestliže Bůh nás tak miloval, i my se máme navzájem milovat. My milujeme, protože Bůh napřed miloval nás. A tak máme od něho toto přikázání: Kdo miluje Boha, ať miluje i svého bratra.*“ (1. Janova 4,10.11.19.21)

Doufejme, že náš duchovní pokrok je zjevný ať už nám osobně tak i ostatním. Musíme ovšem vytrvat. Dovolme Božím slovu, aby pro nás bylo jediným standardem. Duch svatý bude světlem svítícím do nehlubších a nejtajnějších míst srdce. Nikdo z nás v tomto životě nedosáhne „absolutní“ dokonalosti, ovšem tato pozemská zkušební doba nás má připravit na věčnost. Naše každodenní modlitba by měla znít: Pane, dej, ať můj život přinese slávu a čest tvému svatému jménu. Ať ostatní vidí, co v mém životě konáš a touží být podobnější tobě.

A tak do doby, než se znovu potkáme ... vzhlížte k nebi - Ježíš brzy přijde!

Dr. H. Maurice Lednický slouží již 50 let jako duchovní církve Assemblies of God. Je spisovatelem, evangelistou, pastorem, misionářem a bývalým ředitelem Central Bible College ve Springfieldu v Missouri.

Tento článek byl převzat z publikace: H. Maurice Lednický *Kingdom Living* (2013). Použito se svolením autora. Všechna práva vyhrazena.

Dvě hřivny proti pěti

Text: Matouš 25,14-30

Osnova kázání | Isaac Smythia

Úvod:

Podobenství o hřivnách hovoří o lidech, kteří vlastnili pět hřiven. Rovněž ovšem hovoří o lidech, kteří měli hřivny dvě nebo jednu. Lidé s pěti hřivnami jsou ti, kdo tvoří olympijské týmy, vyhrávají talentové soutěže a soutěže krásy a natáčejí platinové desky. Z duchovního pohledu jsou to ti, kdo píšou knihy, kážou na konferencích nebo zastávají místa v národních radách jednotlivých denominací. Díky Bohu za lidi s pěti hřivnami. Co ale Boží slovo říká těm, kdo mají hřivny dvě?

Stať:

1. Království je aktivní - ti, kdo šíří království, jsou ti, kdo něco dělají.

- Moudré panny si daly ten čas a tu práci, aby měly v zásobě olej (Matouš 25,1-13).
- Spravedliví krmí hladové a oblékají nahé (Matouš 25,31-46).
- Teologie „bytí“ se projevuje prostřednictvím „jednání“. V konečném důsledku jednáš podle svého nejvnitřnějšího přesvědčení (Jakub 2,18-26).

2. Bůh stvořil všechny muže a ženy na různých úrovních - některým služebníkům nadělil pět hřiven, některým dvě a některým jednu. Pavel píše, že my všichni jsme částmi jediného těla a že dokonce i „neslušné“ údy mají svou hodnotu (1. Korintským 12).

3. Lidé s dvěma hřivnami mohou zažít „pětihřivnové“ okamžiky - Boží království je nádherné v tom, že nás Bůh s oblibou školí. Velkou pravdou je, že v Božím království můžeš být víc, než kým jsi teď.

- Gedeon, který pocházel z nejnepatrnější rodiny a nejnepatrnějšího kmene, mohl dosáhnout velikých vítězství.

- Rybáři se stali apoštoly. Někteří lidé postupně přibírají další hřivny – pět, deset. Někteří povstávají, padají a znovu povstávají (tak jako Petr, Pavel, Marek a většina z nás).
- Někteří povstanou, jen aby vzápětí spadli na původní úroveň. Tuto skutečnost nalezneme například v příběhu krále Saula.

4. Pro lidi s jednou hřivnou má Bůh dvě věci:

- Alespoň jednu hřivnu: Každý něco dostane. Patří to k naší lidské výbavě.
- Zodpovědnost: Někteří mohou namítnout, že není férové soudit lidi s jednou hřivnou podle stejných standardů jako ostatní. Mistr nadělil všem podle jejich schopností. Pokud ti Bůh něco dá, očekává, že s tím něco uděláš.

5. Férovost nelze nikdy hodnotit z našeho pohledu.

- Pravdou je, že nemáme jasnou představu o tom, co je v království spravedlivé.
- Mistr má svá vlastní měřítka spravedlnosti, a ta se velmi liší od těch našich. Říká se tomu milost.
- Ježíš hovoří o tomtéž principu ve svém podobenství o dělnících na vinici.

6. Co je skutečnou ostudou pro lidi s pěti, dvěma a jednou hřivnou?

- První ostuda – ti, kdo si nikdy neuvědomí hloubku svého obdarování a hřiven a význam svých hřiven.
- Druhá ostuda – ti, kdo se rozhodli žít své „kdyby“. Kdyby se nestalo tohle ... kdyby mi dal někdo šanci ... kdyby se mnou takhle nezacházeli ... tak by ... Svět je plný těch, kdo říkají „kdyby jen...“ avšak Boží království je budováno těmi, kteří říkají „i přesto, že...!“
- Třetí ostuda – ti, kdo se o nic ani nepokusí. Boží království budují ti, kdo riskují a selhávají. Petr zapřel Pána. Jidáš jej zradil. Jediný rozdíl mezi těmito dvěma je, že Jidáš neviděl cestu vpřed a vzdal to. Petr to nevzdal.

7. Budování království se daleko více týká Mistra než hřiven.

- Byl to Mistr, kdo rozdál hřivny. Byl to Mistr, kdo žádal něco zpět. Máme tendenci soustředit se na hřivny, jako kdyby šlo hlavně o ně. A právě to je nebezpečné. Takové pokušení se nám může stát „ostnem v těle“ a potenciálně znemožnit, aby nám bylo svěřeno více hřiven.
- Pokud je pravda, že se vše točí převážně okolo Mistra, který dává hřivny podle svých vlastních kritérií, pak to není tolik o tom, kolik hřiven máme, ale spíše o tom, co s nimi nakonec uděláme.

Závěr:

Pavel shrnuje různorodost darů v listu Římanům 12,3-8.

- Jednoho dne se postavíme před Mistra a budeme se zodpovídat z toho, jak jsme naložili s tím, co nám svěřil.
- Bůh vložil jedinečné hřivny do každého z nás a povolal nás k tomu, abychom je ve výhni života objevovali, rozvíjeli, tříbili a poté je s radostí používali k jeho slávě!

Biblická škola je pro každého

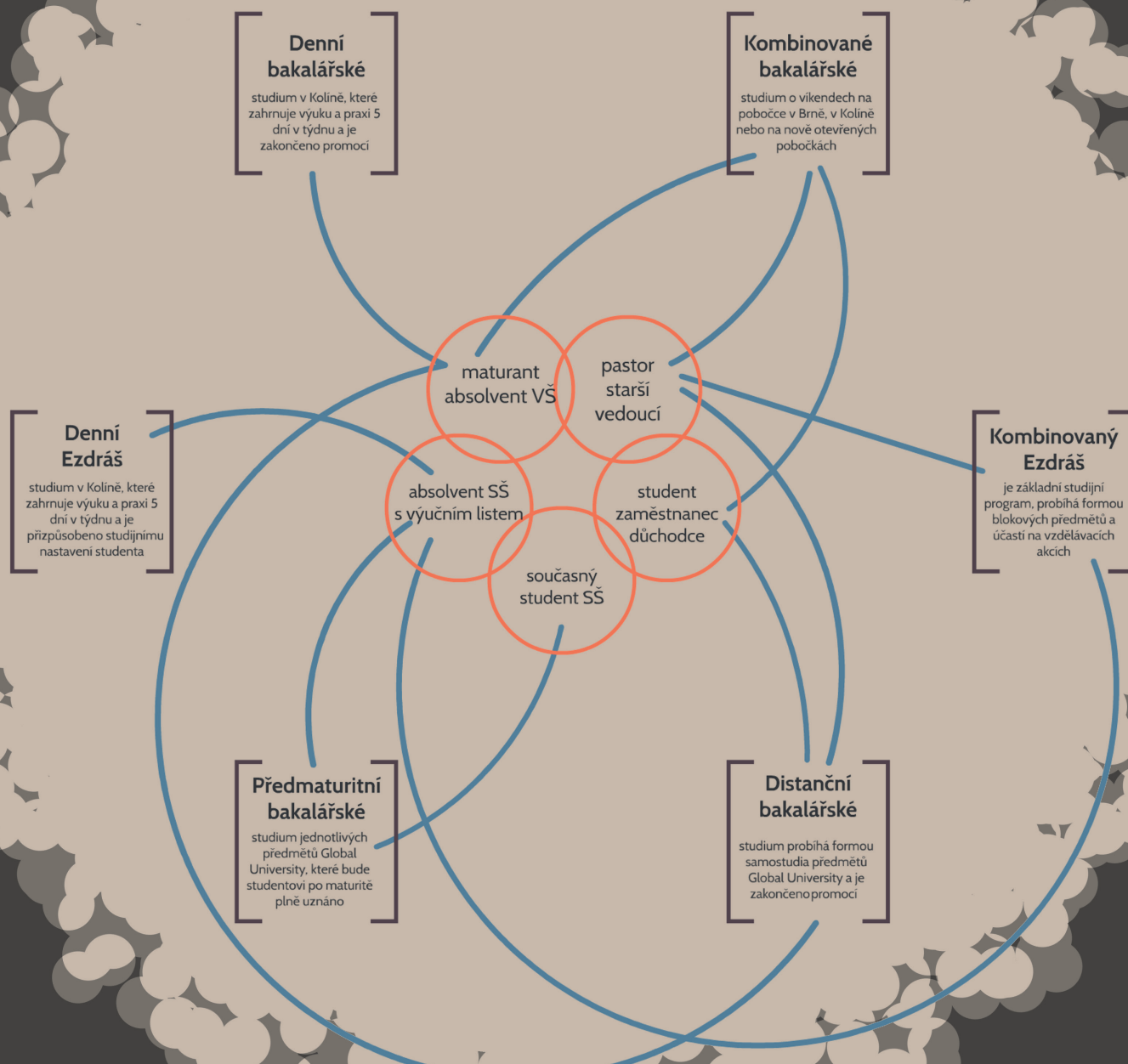
Každý z Vás má příležitost studovat na biblické škole (nejen) biblickou a systematickou teologii.

Tato mapa uvádí hlavní možnosti studia.

Pro více informací navštivte naše stránky

www.vosmt.cz www.ezdras.cz

www.globaluniversity.cz

Jednotlivá čísla v elektronické verzi si můžete stáhnout zde:

www.apostolskacirkev.cz

Cíl magazínu je nabídnout čtenářům zamyšlení nad aktuálními tématy současné letniční praktické teologie a obohatit tak jejich vlastní vnímání těchto témat. Máte-li zájem přečíst si časopis i v jiných jazykových verzích, využijte webovou stranu

www.enrichmentjournal.ag.org.

Chcete-li nám sdělit podněty k české verzi, napište nám na emailovou adresu mp1t@post.cz.

Tištěnou verzi možno objednat u vydavatelství Křesťanský život.
Kontakt: +420 558 761 571 | E-mail: krestanskyzivot@volny.cz

VÝZVY PRO KÁZÁNÍ EVANGELIA V 21. STOLETÍ

MAGAZÍN PRAKTICKÉ LETNIČNÍ TEOLOGIE

PODZIM 2015
ROČNÍK 2 | ČÍSLO 3

Koordinátor české verze:
Bc. Radek Smetana, M.A.
Překlad:
Marek Goitka, B.A.
Jazykové korektury:
Věra Dvořáková, Radek Smetana, Marie Ribářská
Grafické zpracování:
Dita Targoszová

*Podněty a připomínky k časopisu
je možné zasílat na mplt@post.cz.*

VYDÁVÁ:
Apoštolská církev
Pod Červenkami 504
735 43 Albrechtice
tel: +420 321 720 457
email: ustredi.kolin@apostolskacirkev.cz
website: www.apostolskacirkev.cz

Vybrané články a grafická díla jsou přejaty z časopisu Enrichment Journal – Copyright General Council of the Assemblies of God, USA.
Použito se svolením. Všechna práva vyhrazena.

Copyright:
Life Publishers International
Všechna práva vyhrazena.